ACADEMY UACRR

IP OFFICE
Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій

IP ACADEMY of Ukraine

Чекліст

МУЗИКА В ГОТЕЛІ:
ЯК ВИКОРИСТОВУВАТИ ПРАВОМІРНО

ПЕРЕДМОВА

Музика є невіддільною частиною готельного сервісу. Вона зустрічає гостей у лобі, створює атмосферу в ресторані, супроводжує відпочинок у SPA, звучить під час святкових заходів і допомагає готелям розповідати про себе в рекламі та соціальних мережах.

Проте за звичним музичним супроводом стоїть чимало правових питань. Чи потрібен дозвіл на музику, яка звучить у лобі? Чи впливають кількість номерів і площа приміщень на розмір винагороди? Чим відрізняється використання музики в ресторані від трансляції телевізійних програм у готельних номерах? Хто відповідає за музичний супровід конференції? Чи можна використовувати особисту підписку на музичний сервіс, власні записи або композиції, створені за допомогою штучного інтелекту?

Відповіді на ці та інші запитання зібрано в практичному чеклісті **«Музика в готелі: як використовувати правомірно»**, підготовленому спільно Українським національним офісом інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) та Громадською організацією «Українська агенція з авторських та суміжних прав» (ГО УААСП).

Мета видання – допомогти представникам готельного бізнесу розібратися в основних правилах використання музики, зрозуміти особливості авторського права та суміжних прав, визначити необхідні дозволи й документи та організувати музичний супровід відповідно до вимог законодавства.

Чекліст побудовано у форматі запитань і відповідей, доповнених практичними прикладами, рекомендаціями та посиланнями на законодавство.

Він охоплює ситуації, з якими стикаються заклади розміщення різного масштабу – від невеликих готелів до великих готельних комплексів із ресторанами, конференц-залами, SPA та іншими просторами.

Окрему увагу приділено використанню музики в готельних номерах, врегулюванню прав через організації колективного управління, визначенню винагороди, організації живих виступів, використанню музичних сервісів, рекламних матеріалів і музики, створеної за допомогою штучного інтелекту. Видання також містить рекомендації щодо перевірки договорів, документального підтвердження прав і проведення внутрішнього аудиту використання музики.

Ми прагнули зробити цей чекліст не просто збірником правових роз'яснень, а практичним інструментом, до якого можна звернутися під час організації музичного супроводу, укладення договорів, планування заходів або підготовки рекламних матеріалів.

Адже правомірне використання музики – це не лише питання дотримання законодавства, а й складова відповідального ведення готельного бізнесу, поваги до творчої праці та формування культури інтелектуальної власності.

1. КОЛИ ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКИ В ГОТЕЛІ ПОТРЕБУЄ ДОЗВОЛУ?

Чи потрібен готелю дозвіл на використання музики?

Так, якщо готель використовує музичні твори, які охороняються авторським правом, і таке використання не підпадає під передбачені законом винятки вільного використання.

Музика є звичною частиною готельного сервісу. Вона створює атмосферу в лобі, супроводжує сніданки в ресторані, звучить у SPA, спортзалі, біля басейну, під час конференцій, весіль та інших заходів. Проте використання музики в діяльності готелю має не лише естетичний, а й правовий вимір.

Автору або іншому правовласнику, організації колективного управління належать майнові права на музичний твір, зокрема право дозволяти чи забороняти його використання. Тому готель має визначити, на якій правовій підставі музика звучить для гостей: за договором із автором або правовласником (яких може бути багато, оскільки права на певний музичний твір можуть належати декільком суб'єктам) чи через передбачений законом механізм колективного управління правами або в інший правомірний спосіб.

Наприклад, у лобі щодня звучать популярні композиції. Гості не купують квитків на їх прослуховування, а готель не стягує окремої плати за музичний супровід. Проте музика використовується в межах здійснення комерційної діяльності готелю, що відповідно до Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» є публічним виконанням з боку Користувача – у цьому випадку готелю.

ДОЗВІЛ ГО УААСП спрощує для Користувача (суб'єкта господарювання) дотримання вимог законодавства, надаючи законний доступ до мільйонів музичних творів із каталогу ГО УААСП.

Виняток: не кожен музичний твір потребує отримання дозволу на його використання. Наприклад, строк чинності майнових авторських прав на твір міг закінчитися (70 років після смерті Автора) і твір міг перейти в суспільне надбання (стаття 31 Закону України «Про авторське право і суміжні права»). Однак у разі використання запису такого твору необхідно окремо отримати дозвіл на використання об'єктів суміжних прав (виконання та фонограми).

Крім того, у разі використання сучасного аранжування музичних творів, які не охороняються – необхідно отримати дозвіл на використання аранжування у автора похідного твору.

Правова підстава:

- статті 425, 446 Цивільного кодексу України;
- статті 17, 31 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Чи потрібен дозвіл, якщо музика звучить лише, як фон?

Так. Фонова музика – це музика, яку готель робить доступною для необмеженої кількості гостей (публіки) у своїх приміщеннях та на території закладу.

Музика може бути тихою, ненав'язливою, звучати лише вранці або використовуватися для створення певного настрою. Проте будь-яке подібне використання є використанням у комерційній діяльності готелю, а тому потребує відповідного дозволу.

> ***Наприклад**, у ресторані готелю під час сніданку звучать інструментальні композиції. Гості приходять поснідати, а не послухати концерт. Однак музичні твори все одно використовуються в закладі.*
>
> *Не має вирішального значення, чи звертають гості увагу на музику, наскільки голосно вона звучить і чи є вона основною складовою послуги.*
>
> *Водночас правомірність використання залежить від правового статусу конкретного твору, способу його використання та наявності необхідних правових підстав.*

Щоб не витрачати час на самостійне з’ясування правового статусу кожного твору та пошук правовласників, готель може звернутися до ГО УААСП та надати перелік музичних творів, які планує використовувати. ГО УААСП здійснить необхідні перевірки, надасть остаточний розрахунок винагороди відповідно до встановлених тарифів та проєкт Договору про надання дозволу на використання об'єктів авторського права та Договір на виплату справедливої винагороди виконавцям та виробникам фонограми.

Розмір винагороди визначається за тарифами, які є сталими та однаковими для всіх користувачів, і не залежить від кількості творів у переліку чи частоти їх звучання.

Правова підстава:

- стаття 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;
- стаття 20 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».

Чи має значення, як саме музика звучить у готелі?

Так. Спосіб використання музики має значення для визначення необхідних прав, умов договору та застосування правил розрахунку винагороди.

У готельній діяльності можна виокремити декілька поширених ситуацій.

Жива музика.
Піаніст грає в лобі, струнний квартет виступає в ресторані, джазовий гурт – у барі, а оркестр супроводжує святкову вечерю.

У таких випадках йдеться про публічне виконання музичних творів наживо. Оплата виступу музикантів НЕ означає отримання дозволу на публічне виконання всіх творів із їхнього репертуару.

Необхідно отримати дозвіл на використання творів, які виконують музиканти, шляхом укладення ліцензійної угоди з організацією колективного управління, наприклад з ГО УААСП.

Наголошуємо: *звітність Користувача (готелю), зокрема перелік використаних музичних творів, є важливою умовою правильного розподілу винагороди між авторами та іншими правовласниками. Якщо організація колективного управління не запитує інформацію про фактично використані твори, виникає ризик, що сплачена готелем винагорода не буде розподілена саме тим правовласникам, чиї твори звучали у закладі. У свою чергу в Договорі між Користувачем та ГО УААСП обов'язковою є вимога щодо надання Користувачем звітності. Тому кожен Користувач може бути спокійним, що сплачені кошти дійдуть до Авторів, чиї твори він використав.*

Музика із записів.
У ресторані звучить добірка джазових композицій, у SPA – інструментальна музика, а біля басейну – популярні пісні.
Все це публічне виконання творів за допомогою технічних засобів.

> ***Незважаючи на те, що є “джерелом звучання” музики (зокрема, радіо, стрімінгові платформи, телебачення),*** *це все є публічним виконанням в розумінні Закону. Користувач не може посилатися на платну підписку або виконання обов’язку зі сплати винагороди радіо або телебаченням. Радіо та ТБ сплачують авторську винагороду за публічне сповіщення, натомість готель має обов'язок отримати ОКРЕМИЙ дозвіл на публічне виконання.*

Окрім врегулювання правомірного використання об'єктів авторського права (творів), готель має врегулювати і питання використання об'єктів суміжних прав (виконання та фонограми).

Як це працює?
Готель отримує від ГО УААСП Дозвіл на використання об'єктів авторських прав (творів) та сплачує авторську винагороду, яка визначена у Договорі. Крім цього, Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» передбачає виплату справедливої винагороди згідно Договору на виплату призначену для виконавців та виробників фонограми. Розмір справедливої винагороди становить 50 % від розміру авторської винагороди, яку користувач сплачує ОКУ за той самий спосіб використання музичного твору, за той самий період використання. Правова підстава: пункт 3-2 та підпункт 4 пункту 3-4 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».

Музика під час окремих заходів.
На заході в готелі спочатку виступає гурт, потім грає сет діджей, а між виступами звучить фонова музика із записів.

> *Один захід може поєднувати декілька способів використання музики. Тому важливо визначити, хто організовує музичний супровід і на якій підставі використовуються відповідні твори та записи.*

Якщо захід організовує третя особа, яка орендує приміщення готелю, саме організатор заходу повинен забезпечити отримання необхідних дозволів на публічне виконання музичних творів від ОКУ або правовласників, сплату авторської винагороди, а також сплату справедливої винагороди за використання фонограм і зафіксованих у них виконань відповідних музичних творів у випадках, передбачених законом.

Водночас готель, як власник стаціонарного майданчика може сприяти дотриманню законодавства у сфері авторського права і суміжних прав, зокрема перевіряти, чи виконав організатор відповідні вимоги та зазначити про необхідність укладення ліцензійного договору. Це дозволить зменшити ризик виникнення претензій до готелю у зв'язку з використанням музики під час заходу.

Якщо ж готель самостійно виступає організатором концерту або іншого гастрольного (видовищного) заходу, він повинен ДО фактичного використання відповідних об'єктів отримати дозвіл від ГО УААСП на використання музичних творів, які будуть публічно виконані, та виконати умови ліцензійного договору.

Зверніться до ГО "УААСП" за детальною консультацією.

Правова підстава:

- стаття 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;
- частина третя статті 20 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».

Чи має значення, в яких приміщеннях готелю звучить музика?

Так. Дозвіл на використання музики надається з урахуванням конкретних зон готелю, у яких вона звучить, та способів використання.

Наприклад, для лобі, коридорів, стійки реєстрації, холі та інших загальних зон готелю оформлюється один дозвіл. Якщо ж музика також звучить у ресторані або SPA, для цих зон оформлюються окремі дозволи.

Це важливо, оскільки різні зони готелю можуть мати різні умови ліцензування та розрахунку винагороди. **Для зручності можна використати Калькулятор тарифів ГО УААСП та, враховуючи категорію закладу, кількість номерів та інші критерії, самостійно розрахувати розмір авторської та справедливої винагороди.** Для правильного розрахунку винагороди важливо визначити тип кожної зони готелю та застосувати відповідні до неї тарифні показники.

Загально для готелю враховуються категорія закладу, кількість номерів, площа загальних приміщень і чисельність населення населеного пункту.

Для SPA – площа приміщення та кількість мешканців населеного пункту.

Для ресторану – кількість посадкових місць, чисельність населення населеного пункту, а також особливості проведення заходів, зокрема наявність живого виконання та платного входу.

Правова підстава:

- статті 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;
- стаття 21 Закону України “ Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав”.

2. МУЗИКА, ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТА РАДІО В ГОТЕЛЬНИХ НОМЕРАХ

Чи вважається передавання телевізійного сигналу до готельних номерів публічним використанням творів?

У європейській практиці, зокрема у справі SGAE v Rafael Hoteles (C-306/05), передавання телевізійного сигналу до готельних номерів розглядається, як можливий спосіб публічного використання творів.

Втім в Україні немає аналогічного спеціального законодавчого врегулювання. Водночас кількість готельних номерів може враховуватися ГО УААСП під час розрахунку винагороди як показник, що допомагає оцінити масштаб комерційної діяльності готелю та економічну цінність використання музики.

Тобто кількість номерів є одним із тарифних показників, поряд з кількістю зірок готелю.

Судова практика:

- *Рішення Суду ЄС від 7 грудня 2006 року у справі C-306/05, SGAE v Rafael Hoteles.*

У справі Phonographic Performance (Ireland) v Ireland (C-162/10) Суд дійшов висновку, що готель, який забезпечує гостям доступ до фонограм через відповідне обладнання, за встановлених у справі обставин здійснює використання, що передбачає виплату справедливої винагороди.

Судова практика:

➔ *Судова практика: Рішення Суду ЄС від 15 березня 2012 року у справі C-162/10, Phonographic Performance (Ireland).*

Відповідні рішення Суду ЄС можуть використовується, як приклад для розуміння європейського підходу до оцінки використання музики в готельних номерах.

Чи потрібен готелю дозвіл, якщо гість слухає музику на власному телефоні або ноутбуці у готельному номері?

Ні, якщо гість самостійно використовує музику для особистих потреб.

Наприклад, гість слухає музику в навушниках, переглядає фільм на власному ноутбуці або користується особистою підпискою на музичний сервіс.

У такій ситуації готель надає послугу розміщення, але не обирає музичні твори, не передає їх іншим гостям і не організовує музичний супровід.

Однак ситуація змінюється, якщо готель сам організовує доступ до музики.

Важливо: якщо гість підключає власний телефон до колонки в номері та слухає музику для себе, це слід відрізняти від ситуації, коли готель самостійно формує музичну бібліотеку й надає її гостям.

Чи враховується кількість номерів під час розрахунку винагороди за використання музики?

Так, у практиці ГО УААСП кількість номерів передбачена, як критерій відповідного тарифу для готелів.

Це пов'язано зі специфікою діяльності готелю: музика може звучати не лише в лобі, а й коридорах та інших загальних зона. Кількість номерів допомагає оцінити масштаб діяльності закладу та врахувати його комерційні характеристики під час визначення винагороди.

Саме тому для готельного бізнесу можуть застосовуватися спеціальні показники розрахунку винагороди.

Наприклад, попередні тарифи ГО УААСП для категорії «Готелі, санаторії та бази відпочинку» передбачають такі показники:

- ☑ категорія закладу;
- ☑ кількість номерів;
- ☑ площа загальних приміщень;
- ☑ чисельність населення населеного пункту.

Ці критерії допомагають врахувати особливості використання музики.

Наприклад: два готелі мають однакову площу лобі та ресторану, але один із них налічує 20 номерів, а інший – 150. Тобто платоспроможність цих готелів різниться.

Орієнтовний розрахунок можна здійснити за допомогою Калькулятора тарифів ГО УААСП, а остаточні умови визначати за чинними тарифами та договором.

Практична рекомендація: перед розрахунком винагороди підготуйте відомості про номерний фонд, площі загальних приміщень, способи використання музики, перелік творів, які планують використовувати.

Якщо у директорів, менеджерів або інших працівників готелю виникають питання щодо ліцензування музики, фахівці ГО УААСП нададуть консультацію та допоможуть з'ясувати, чи потрібен дозвіл у конкретній ситуації та як його отримати.

З питань отримання ліцензії та консультацій:
+38 044 223 60 32
+38 050 223 60 32 (також можна зв'язатися через Telegram або Viber).

Дозвіл ГО УААСП на публічне виконання музики дає змогу використовувати бажану музику на законних підставах.

3. ЯКІ ПРАВА НА МУЗИКУ НЕОБХІДНО ВРЕГУЛЮВАТИ ГОТЕЛЮ?

Чому для використання однієї пісні необхідно враховувати права декількох осіб?

Тому що одна пісня може об'єднувати декілька самостійних об'єктів авторського права і суміжних прав, які належать різним суб'єктам у сфері авторських та суміжних прав.

Коли в ресторані, лобі або SPA звучить популярна пісня, гості сприймають її як єдину композицію. Проте з правового погляду необхідно розрізняти три об'єкти.

Музичний твір.
Це музика, а за наявності тексту – також слова пісні. Авторські права можуть належати композитору, автору тексту, їхнім спадкоємцям або іншим особам, які набули відповідних майнових прав.

Виконання.
Це творче виконання музичного твору співаком, музикантом, гуртом або оркестром. Виконавці є суб'єктами суміжних прав на зафіксоване виконання.

Фонограма.
Це кінцевий звуковий запис виконання або інших звуків. Права на фонограму можуть належати її виробнику або іншим особам, які набули відповідних майнових прав.

Наприклад, у ресторані готелю звучить запис відомої пісні. Музику написав композитор, слова – автор тексту, пісню виконав співак, а запис організувала звукозаписувальна компанія.

У такій ситуації використання одного запису може одночасно зачіпати авторські права на музичний твір та суміжні права на виконання і фонограму.

Отже, використання одного музичного запису може стосуватися прав декількох осіб. Щоб отримати всі необхідні дозволи, користувачеві довелося б самостійно встановлювати правовласників і з'ясовувати, хто та якими правами володіє.

ГО УААСП здійснює колективне управління авторськими правами українських та іноземних правовласників та здійснює збір справедливої винагороди для виконавців та виробників фонограми. Тому готель може звернутися до ГО УААСП, щоб з'ясувати, чи входять потрібні твори до її репертуару та отримати дозвіл на їх використання.

Правова підстава:

- *статті 6, 7, 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Щодо діяльності та повноважень ОКУ, пункт 3-2 та підпункт 4 пункту 3-4 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».*

Чим відрізняється використання живої музики від музичного запису та чи достатньо отримати дозвіл лише від автора?

Це залежить від способу використання музики та прав, які необхідно врегулювати.

Під час живого виконання використовується музичний твір, а під час відтворення музичного запису необхідно враховувати також суміжні права на зафіксоване виконання та фонограму.

Розглянемо на прикладі.

Якщо в лобі готелю піаніст наживо виконує музичний твір, відбувається його публічне виконання. У такому випадку необхідно врегулювати авторські права на музичний твір, якщо він охороняється авторським правом. Оплата послуг піаніста сама по собі не означає, що готель отримав дозвіл на публічне виконання відповідного твору.

Якщо ж у тому самому лобі звучить запис цієї мелодії через акустичну систему, крім авторських прав на музичний твір, необхідно враховувати суміжні права на зафіксоване виконання та фонограму.

Навіть якщо готель отримав дозвіл безпосередньо від композитора, це не означає, що він має право використовувати запис, створений звукозаписувальною компанією.

А якщо музичний твір уже перейшов у суспільне надбання?

Наприклад, готель запрошує піаніста виконати твір композитора, який помер понад 70 років тому. За загальним правилом майнові авторські права на такий твір могли вже припинитися. Однак строк охорони необхідно перевіряти з урахуванням установлених законом правил його обчислення.

Якщо використовується охоронюване авторським правом аранжування такого твору, необхідно врегулювати права на нього. А якщо готель відтворює сучасний запис твору, який перейшов у суспільне надбання, потрібно враховувати суміжні права на зафіксоване виконання та фонограму.

Окремої уваги потребує музика, створена на замовлення.

Наприклад, готель замовив композитору оригінальну мелодію для свого бренду. Навіть якщо створення композиції оплачено, необхідно перевірити умови договору: кому належать майнові авторські права, які способи використання передбачені та чи охоплює домовленість використання відповідного запису.

***Важливо**: придбання аудіозапису або наявність підписки на музичний сервіс самі по собі не надають готелю права на публічне використання музики.*

Отже, перед використанням музики готелю необхідно визначити, які саме об'єкти використовуються, кому належать відповідні права та які дозволи або інші правові підстави потрібні. Одна особа може володіти кількома видами прав, однак це необхідно встановити, а не припускати.

ГО УААСП здійснює колективне управління авторськими правами на музичні твори в межах наданих їй повноважень. Тому щодо використання музичних творів, які входять до її репертуару, готель може звернутися до ГО УААСП для отримання консультації та оформлення відповідного дозволу. Питання виплати справедливої винагороди за використання фонограм і зафіксованих у них виконань необхідно вирішувати окремо з урахуванням передбаченого законодавством порядку колективного управління відповідними суміжними правами.

Чи потрібно окремо врегульовувати суміжні права, якщо музика звучить із запису?

Так, однак законодавство передбачає окремий механізм врегулювання використання комерційних фонограм і зафіксованих у них виконань.

Авторські та суміжні права стосуються різних об'єктів. Авторські права охороняють музичний твір, а суміжні – зокрема виконання та фонограму, у якій його зафіксовано.

Наприклад, у SPA готелю щодня звучать записи інструментальної музики. У такому випадку необхідно враховувати, як дотримання авторських прав на музичних твори, так і передбачені законом правила використання фонограм та зафіксованих у них виконань.

Для готелю це означає, що питання авторських прав і виплати справедливої винагороди за використання фонограм можна врегулювати у встановленому законом порядку через відповідні ОКУ.

Важливо розуміти, що авторська винагорода та справедлива винагорода за використання фонограм стосуються різних прав. Водночас це не означає, що готель обов'язково повинен укладати окремий договір із кожним автором, виконавцем або виробником фонограми.

ГО УААСП здійснює відповідну діяльність у межах повноважень, передбачених законодавством України.

Правова підстава:

- *стаття 41 та інші відповідні положення Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».*

Чи означає придбання музичного запису, що готель може вільно використовувати його для гостей?

Ні. Придбання музичного запису або оформлення підписки на музичний сервіс саме по собі не надає готелю права на публічне використання музики.

Наприклад, готель придбав музичний альбом і відтворює його в ресторані або лобі. Придбання примірника альбому надає право володіти ним і використовувати його для особистого використання фізичною особою вдома з найближчими особами. Але Готель повинен отримати дозвіл на публічне виконання музичних творів від організації колективного управління.

Аналогічна ситуація виникає з музичними сервісами. **Наприклад**, адміністратор готелю оформив підписку на сервіс потокового прослуховування музики та використовує її для озвучення приміщень готелю. Готель повинен сплатити винагороду за публічне виконання творів, які звучать. Важливо: необхідно перевірити умови користування музичним сервісом: навіть належне врегулювання авторських і суміжних прав не змінює обмежень, установлених самим сервісом щодо комерційного використання.

Правова підстава:

- *статті 12, 48, 49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 424, 426 Цивільного кодексу України.*

4. ДО КОГО ЗВЕРТАТИСЯ ДЛЯ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ НА МУЗИКУ ТА ЯКІ ДОГОВОРИ УКЛАДАТИ?

До кого готелю звертатися, щоб правомірно використовувати музику?

Готель може звернутися безпосередньо до автора, правовласника, його уповноваженого представника або до організації колективного управління (ОКУ).

Найпростіший спосіб врегулювати використання музики в готелі – звернутися до організації колективного управління (ОКУ).

- **Саме для спрощення процесу отримання дозволів існують організації колективного управління (ОКУ)** – своєрідний міст між користувачами музики та правовласниками. Замість того щоб звертатися до кожного автора чи іншого правовласника окремо, користувач може співпрацювати з відповідною ОКУ, яка управляє необхідними правами. Це спрощує отримання дозволів, збір винагороди та її подальший розподіл між правовласниками в межах наданих ОКУ повноважень.

- **Організація колективного управління** – це неприбуткова організація, яка здійснює управління майновими правами правовласників.. Основні функції організації колективного управління укладати договори з користувачами, збирати винагороду та розподіляти її між правовласниками.

Наприклад, якщо готель планує щодня використовувати популярні музичні твори в ресторані та лобі, отримання індивідуальних дозволів від кожного автора може бути складним. Для таких ситуацій законодавство передбачає механізми колективного управління правами.

ОКУ може укласти з готелем договір, визначити умови використання музики та порядок сплати винагороди у межах наданих їй повноважень.

ОКУ отримує від користувачів звіти про використання музики та на їх підставі розподіляє зібрану винагороду й безпосередньо виплачує її авторам та іншим правовласникам відповідно до належних їм часток.

Сплачуючи винагороду до ГО УААСП, готель може бути впевнений, що інформація про користувача, здійснену оплату та обсяги використання музики, Автори зможуть побачити у своєму авторському кабінеті. Важливо: організації колективного управління не слід ототожнювати з музичними сервісами, телевізійними провайдерами або компаніями, які постачають обладнання для озвучення. Вони виконують різні функції.

Правова підстава:

- *стаття 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 20 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав»;*
- *стаття 426 Цивільного кодексу України.*

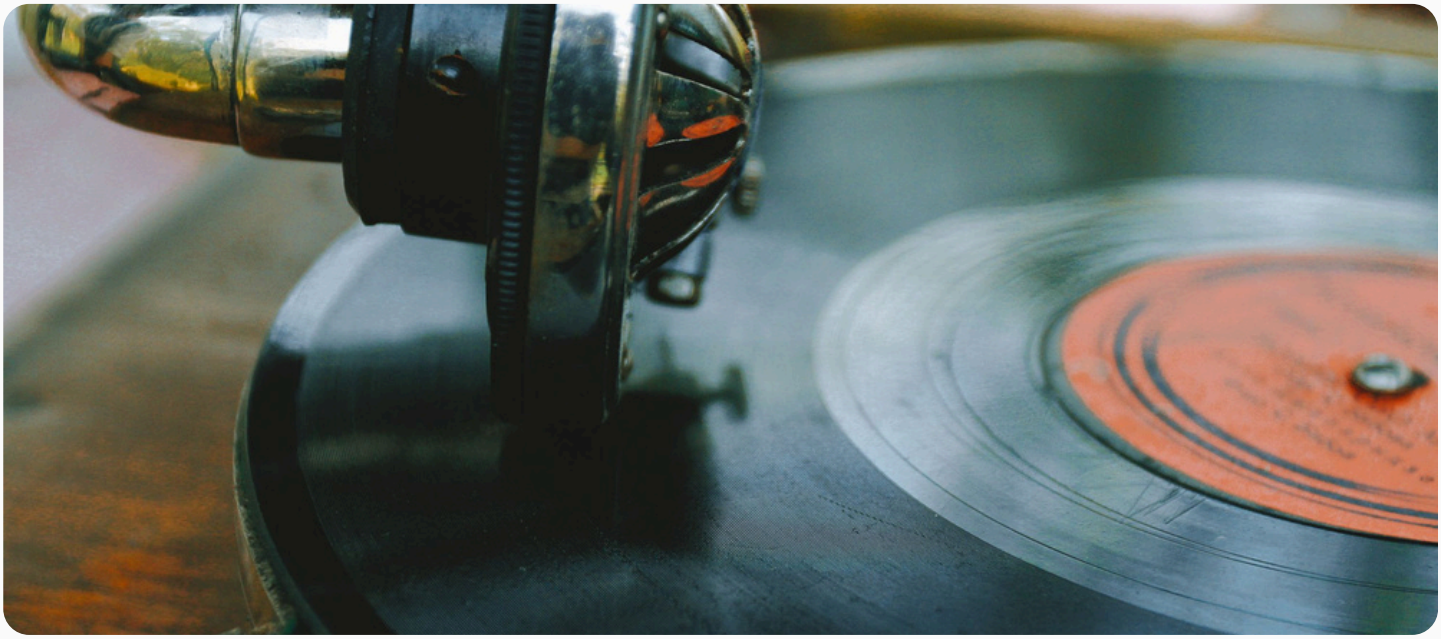

Чи може готель укласти договір з ГО УААСП для використання музичних творів?

Так. ГО УААСП здійснює діяльність у сфері колективного управління майновими правами, управляє найбільшим українським та іноземним каталогом на території України.

ГО УААСП має 103 договори з іноземними організаціями колективного управління, які передбачають **взаємне представництво прав у межах відповідних договорів**. Завдяки цьому ГО УААСП представляє найбільший іноземний каталог музичних творів в Україні, а також забезпечувати представництво українського репертуару за кордоном у межах договірних повноважень.

Для готелю важливо перевірити не лише назву організації, а й конкретний обсяг її повноважень.

***Важливо**: правовий статус і повноваження ОКУ необхідно перевіряти на дату укладення договору.*

Наприклад, готель використовує музичні твори в ресторані, лобі та SPA. Перед укладенням договору необхідно з'ясувати, чи охоплює запропонований договір відповідні способи використання музичних творів, які приміщення потрібно зазначити та як визначається винагорода.

Водночас варто пам’ятати, що організація колективного управління повинна діяти прозоро,в межах своїх повноважень та виключно відповідно до вимог Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».

ОКУ не може вимагати сплати винагороди готівкою поза належною процедурою, ігнорувати необхідність отримання звітів про використання творів або безпідставно запевняти, що договір дозволяє використовувати будь-яку музику без обмежень.

Зокрема, ГО УААСП перед укладенням договору перевіряє наявність відповідних творів у власному Каталозі, а також узгоджує з користувачем перелік музичних творів (плейлист), які планується використовувати. Це дає змогу належно врегулювати використання музики та забезпечити подальший ефективний розподіл винагороди правовласникам.

Актуальну інформацію про діяльність організації та умови співпраці можна переглянути на **сайті ГО УААСП**.

Практична рекомендація:

- перед укладенням договору зверніться до ОКУ для узгодження переліку приміщень і музичних творів, які планує використовувати готель, та уточніть порядок подання звітів і сплати винагороди;
- переконайтеся, що договір охоплює відповідні способи використання музики та передбачений законом механізм збору справедливої винагороди.

Правова підстава:

➔ *пункт 3-2 та підпункт 4 пункту 3-4 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».*

Як перевірити, чи має організація колективного управління право управляти певними майновими правами та ліцензувати використання конкретного твору?

Перед укладенням договору необхідно перевірити, чи має організація колективного управління (ОКУ) законні підстави управляти відповідними майновими правами та врегульовувати заплановані способи використання музики.

Практична рекомендація:
перевіряйте відомості в офіційному Реєстрі ОКУ та підстави управління відповідними правами. До укладення договору попросіть організацію уточнити, які саме права, способи використання та музичні твори ним охоплюються.

Важливо: *сама наявність організації в Реєстрі ОКУ не означає, що вона має повноваження щодо всіх музичних творів і всіх способів їх використання.*
Відповідно до ***підпункту 5 пункту 3⁴ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав»****, протягом дії воєнного стану в Україні конкурси на визначення акредитованих організацій колективного управління не оголошуються та не проводяться.*

Наприклад, якщо готель планує відтворювати музику в ресторані, лобі та SPA, слід з'ясувати, чи може ОКУ врегулювати відповідне використання творів і чи поширюються її повноваження на погоджений репертуар.

Перед укладенням договору готелю доцільно з'ясувати:

- ☑ чи внесена організація до реєстру організацій колективного управління;
- ☑ якими категоріями прав вона управляє;
- ☑ які способи використання музики охоплює договір;
- ☑ чи передбачені обмеження щодо репертуару або окремих способів використання;
- ☑ на якій підставі вона здійснює управління – добровільного, розширеного чи обов'язкового колективного управління;
- ☑ які саме права та способи використання музики охоплює її діяльність;
- ☑ чи має ОКУ договори про взаємне представництво з іноземними організаціями колективного управління, які забезпечують управління авторськими правами на музичні твори іноземного репертуару у відповідних країнах. Це дає змогу з'ясувати, чи охоплює її репертуар твори іноземних авторів і чи може вона збирати та розподіляти винагороду за їх використання.

Практична рекомендація: перед укладенням договору перевірте інформацію про ОКУ на її офіційному вебсайті. Відповідно до пунктів 4, 8, 10 частини першої статті 10 та частини першої статті 11 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав», ОКУ зобов'язана оприлюднювати та підтримувати в актуальному стані типові договори, перелік договорів з українськими та іноземними ОКУ із зазначенням їхніх назв, а також щорічні звіти про діяльність.

Правова підстава:

➔ *статті 20, пункт 3-2 та підпункт 4 пункту 3-4 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».*

Чи достатньо готелю укласти один договір для використання всієї музики?

Не завжди. Це залежить від того, які саме права та способи використання музики необхідно врегулювати. Важливо розрізняти **авторські права на музичний твір** (музику та текст пісні) і **суміжні права на виконання та фонограму** (виконання артистів і конкретний звукозапис).

Наприклад, готель використовує музичні записи в лобі, ресторані та SPA, відтворюючи готові музичні записи – це і є публічне виконання музичних творів, а також використання фонограми в якій зафіксоване виконання відповідних музичних творів, щодо яких законодавство передбачає окремий механізм сплати справедливої винагороди.

Якщо готель організовує живий виступ музикантів, створює рекламні відеоролики для соціальних мереж, правова основа використання різниться. Включення музики до відео є включенням твору до складу іншого твора та подальше відтворення, поширення відео є правом, на яке готель повинен отримати дозвіл безпосередньо у автора, правовласника або ОКУ.

Що стосується живого концерту, який організовує готель, то в такому випадку він є організатором гастрольного заходу і отримує дозвіл від ОКУ на публічне використання та підписує Договір з музичним гуртом на живе виконання за яке сплачує гурту гонорар. Якщо ж готель виступає тільки орендованим майданчиком, то таке використання врегульовує безпосередній організатор відповідного концерту.

Тому перед укладенням договору необхідно визначити, які способи використання музики він має охоплювати.

Наприклад: готель уклав договір на публічне виконання музичних творів у ресторані. Пізніше маркетингова команда вирішила використати популярну пісню в рекламному ролику готелю.

Не слід припускати, що наявний договір автоматично дозволяє таке використання. Для включення музики до відео та його подальшого поширення необхідно отримати дозвіл на включення музичного твору до реклами та подальше використання (розміщення) музичного твору у складі реклами.

Міжнародний приклад.
У Франції авторські права на музичні твори адмініструє, зокрема, SACEM (на території України партнер – ГО УААСП), а суміжні права виконавців і виробників фонограм представляють відповідні організації, зокрема ADAMI та SCPP.

Примітка щодо України.
Наразі, відповідно до пункту 3^2 та підпункту 4 пункту 3^5 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» **Закону України «Про авторське право і суміжні права»**, у передбачених законом випадках одна організація колективного управління (ОКУ) надає дозвіл на використання музичних творів у межах добровільного колективного управління з функціями розширеного колективного управління та збирає справедливу винагороду за використання фонограм і зафіксованих у них виконань. Після проведення акредитації у відповідних сферах авторські права та суміжні права адмініструватимуться двома ОКУ відповідно до їхніх повноважень.

Правова підстава:

- *стаття 12, статті 48–49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»; стаття 426 Цивільного кодексу України.*

На що готелю звернути увагу під час укладення договору на використання музики?

Насамперед на обсяг прав, які надаються за Договором, перелік приміщень, способи використання музики та порядок визначення винагороди, наявність звітності з боку готеля за використану музику, гарантії з боку організації колективного управління

Договір має відповідати фактичній діяльності готелю.

Наприклад, якщо музика звучить у лобі, коридорах, дворику та біля басейну - Договір на публічне виконання, який має свої особливості обрахування винагороди. Якщо це ресторан, то Договір укладається окремо, оскільки ресторан в готелі - це окремий комерційний суб'єкт, який діє як у зв'язку із готелем так і як окремий заклад харчування в який приходять не тільки гості готелю.

Особливо важливо визначити:

- **Способи використання музики.** Чи охоплює договір живі виступи, використання записів або інші способи, які фактично застосовує готель?
- **Об'єкти та права.** Чи стосується договір музичних творів, виконань, фонограм або певних категорій прав?
- **Приміщення.** Які зони готелю враховані в договорі та чи потрібно повідомляти про відкриття нових приміщень?
- **Показники розрахунку.** Чи правильно зазначені категорія готелю, кількість номерів, площа загальних приміщень та інші відомості, які впливають на розрахунок винагороди?

- **Строк дії договору.** З якої дати готель отримує відповідні права або набуває обов'язків щодо виплати винагороди?
- **Порядок оплати.** Як визначається розмір винагороди, з якою періодичністю вона сплачується та чи передбачений порядок перегляду розрахунку?
- **Зміна умов використання.** Що робити, якщо готель відкриває новий ресторан, розширює SPA, збільшує кількість номерів або змінює систему озвучення?

Правова підстава:

- *статті 626, 628, 629 Цивільного кодексу України;*
- *положення статті 20 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» щодо договорів із користувачами.*

Хто повинен врегульовувати права на музику, якщо ресторан, SPA або інші приміщення готелю працюють через незалежних операторів?

Це залежить від того, хто фактично використовує музику, організовує її звучання та які обов'язки передбачені договорами між сторонами.

У готелях поширена ситуація, коли окремі послуги надають незалежні суб'єкти господарювання.

Наприклад, ресторан у приміщенні готелю працює як окреме підприємство, SPA орендує сторонній оператор, а конференц-зали використовуються для заходів, які організовують зовнішні компанії.

У таких випадках необхідно визначити, хто саме організовує використання музики.

- ***Ситуація перша.*** *Незалежний ресторан самостійно формує плейлисти, встановлює акустичне обладнання та використовує музику для своїх відвідувачів.*

За таких обставин питання врегулювання прав насамперед пов'язане з діяльністю ресторану, як користувача музики.

- ***Ситуація друга.*** *Готель забезпечує централізоване озвучення всієї будівлі, зокрема приміщень ресторану.*

Якщо ресторан самостійно здійснює господарську діяльність, організовує публічне виконання музики для своїх відвідувачів і використовує її у своїй діяльності, саме ресторан є користувачем щодо такого використання та має врегулювати відповідні питання авторських і суміжних прав.

При цьому ресторан може користуватися послугами спеціалізованого музичного сервісу, який встановлює обладнання, формує плейлисти та забезпечує їх трансляцію в приміщенні закладу. Однак такі послуги самі по собі мають технічний характер і не замінюють дозволу на публічне виконання музичних творів та виплати передбаченої законодавством винагороди.

Отже, якщо ресторан самостійно організовує публічне виконання музики для своїх відвідувачів, він має самостійно врегулювати відповідні права з організацією колективного управління, яка має необхідні повноваження.

Водночас роль готелю слід оцінювати з урахуванням фактичних обставин: хто ініціює та контролює використання музики, забезпечує її трансляцію і виступає організатором такого використання.

- ***Ситуація третя.*** *Стороння компанія орендує конференц-зал і проводить корпоративний захід із музичним супроводом.*

Необхідно визначити, хто організовує використання музики, хто залучає виконавців або діджея та які обов'язки сторони взяли на себе за договором.

Важливо: *положення договору оренди або договору про проведення заходу можуть розподіляти обов'язки між готелем і незалежним оператором, але самі по собі не позбавляють правовласників можливості захищати свої права у випадках, передбачених законом.*

Практична рекомендація:

у договорах із незалежними операторами передбачайте, хто відповідає за отримання необхідних дозволів, виплату винагороди та надання документів, які підтверджують правомірність використання музики.

Правова підстава:

- *статті 424, 426, 626, 628, 629 Цивільного кодексу України;*
- *статті 12, 48-49 Закону України «Про авторське право і суміжні права».*
- *Положення статті 20 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» щодо договорів із користувачами.*

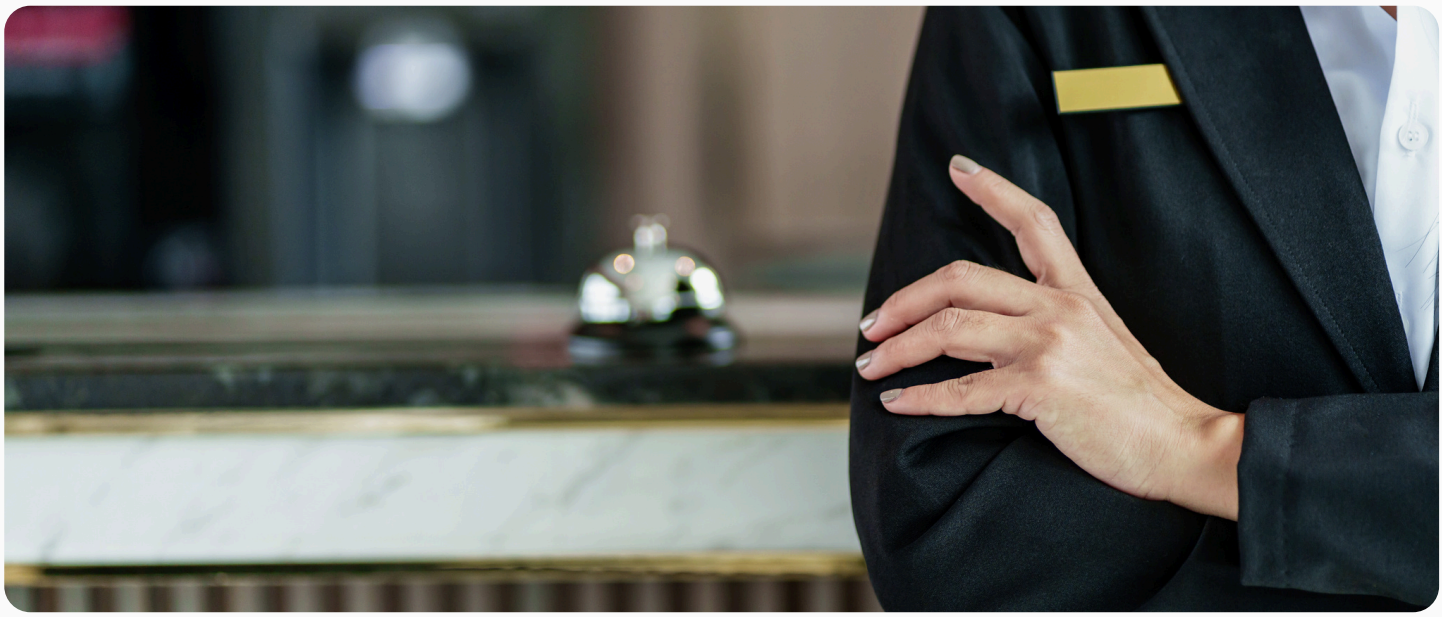

5. ЯК ВИЗНАЧАЄТЬСЯ ВИНАГОРОДА ЗА ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКИ В ГОТЕЛІ?

Від чого залежить розмір винагороди за використання музики в готелі?

Розмір винагороди залежить від способу використання музики, площі загальних приміщень, кількості готельних номерів, коефіцієнту кількості населення в населеному пункті.

На відміну від багатьох інших закладів, готель поєднує різні простори: лобі, ресторани, бари, SPA, конференц-зали та зони відпочинку. Музика в них може використовуватися по-різному, в таки приміщеннях як SPA чи ресторан, можуть працювати інші суб'єкти господарської діяльності, які самостійно отримують дозвіл на публічне використання музики.

Тому перед розрахунком винагороди необхідно визначити, які способи використання охоплює відповідний договір і яка винагорода передбачає тариф.

Зокрема, у представленому калькуляторі УААСП для категорії **«Готелі, санаторії та бази відпочинку»** передбачено такі критерії:

- категорія закладу (кількість зірок);
- кількість номерів;
- площа загальних приміщень;
- чисельність населення населеного пункту.

Ці показники дозволяють врахувати особливості закладів розміщення. Однак вони не є універсальними для всіх способів використання музичних творів та всіх організацій колективного управління.

Наприклад: два готелі розташовані в одному місті та мають однакову категорію, але один налічує 20 номерів, а інший – 100. За наявності відповідного критерію в тарифі кількість номерів може впливати на розрахунок винагороди.

Водночас для визначення остаточної суми необхідно враховувати всі умови застосовного тарифу, а не лише один показник.

Важливо: *за ліцензійним договором обов'язковою є звітність готелю за використані об'єкти авторських та суміжних прав, яка є важливою умовою правильного розподілу винагороди між авторами та іншими правовласниками.*

- **Важливо щодо розміру винагороди.** Відповідно до пункту 3-2 та підпункту 4 пункту 3-4 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав», протягом установленого законом періоду справедлива винагорода за використання зафіксованих виконань і фонограм (відеограм), у яких використано відповідний музичний твір, становить **50 % від винагороди, яку користувач сплачує ОКУ за використання цього музичного твору тим самим способом і за той самий період**.

Наприклад, якщо винагорода за публічне виконання музичних творів у готелі становить 5 000 грн за місяць, справедлива винагорода за відповідне використання фонограм і зафіксованих у них виконань становитиме 2 500 грн.

- **Якщо готель укладає договір з ОКУ**, розрахунок здійснюється за встановленими тарифами з урахуванням відповідних показників готелю та фактичних способів використання музики. Такий підхід дає змогу комплексно врегулювати використання музики в різних зонах готелю, а також отримати доступ до широкого каталогу музичних творів, права на які перебувають в управлінні відповідної ОКУ, зокрема репертуару іноземних правовласників, яких вона представляє.

- **Якщо готель домовляється безпосередньо з правовласником**, вартість дозволу може бути іншою, оскільки сторони погоджують умови договору самостійно, а тарифи ОКУ не є автоматично обов'язковими для такого правовласника. Зокрема, автор може визначати розмір винагороди за надання дозволу на використання твору в межах належних йому майнових прав. Водночас така домовленість охоплює лише права, якими відповідний правовласник вправі розпоряджатися, і не замінює врегулювання інших необхідних прав.

Правова підстава:

➔ *статті 20–21 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав». Конкретні показники розрахунку визначаються застосовними тарифами та умовами договору.*

Чи впливає площа приміщень, у яких звучить музика, на розмір винагороди?

Так, якщо площа передбачена відповідним тарифом, як критерій розрахунку. Проте важливо правильно визначити, яку саме площу необхідно враховувати.

У готелі музика може звучати в одному приміщенні або одночасно в декількох зонах.

Водночас музика із записів звучить через централізовану акустичну систему в лобі, коридорах. Загальна площа цих приміщень становить 600 м².

Наприклад такий розрахунок для готелю:

- Категорія: 3–4 зірки.
- Кількість номерів: 18.
- Площа загальних приміщень: 600 м².
- Населений пункт: від 500 000 до 999 999 мешканців (коефіцієнт 0,9).

Вид винагороди	Сума на місяць
Авторська винагорода за публічне виконання музичних творів	2 286,00 грн
Справедлива винагорода за публічне виконання	1 143,00 грн

За публічне виконання музичних творів у приміщеннях громадського харчування на території готелю винагорода розраховується додатково за тарифами для кафе і ресторанів.

Практична рекомендація:
підготуйте план готелю із зазначенням приміщень, де використовується музика.

Щодо живого виконання, у лобі щовечора виступає піаніст. Його виконання не передається через систему озвучення до інших приміщень. А також живий виступ обраховується за окремим тарифом (кількість відвідувачів).

КАЛЬКУЛЯТОР ГО УААСП – приклад:
Для категорії «Концерти та фестивалі (п. 2.1)»:

- Тип заходу: безоплатний вхід.
- Загальні витрати на проведення заходу: 15 000 грн.
- Базовий тариф: 2,5% від витрат.

Розрахунок: 15 000 × 2,5% = 375 грн.

За умовою 2 калькулятора ГО УААСП маємо:

- Площа відкритого майданчика: 78 м².
- Розрахункова місткість: 3 особи на 2 м².
- Середня вартість квитка: 0 грн (безоплатний вхід).
- Розрахована мінімальна гарантована винагорода: 450 грн.

Застереження: Наведені розрахунки є попередніми та мають виключно інформаційний характер.

Правова підстава:

- *стаття 20 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *положення Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» щодо тарифів і договорів із користувачами.*

Чи потрібно готелю сплачувати винагороду, якщо музика звучить лише час від часу або під час окремих заходів?

Епізодичний характер використання музики сам по собі не звільняє від необхідності врегулювання прав.

Музика може звучати в готелі щодня, лише у вихідні, під час сезонної роботи або на окремих заходах.

Наприклад, у ресторані готелю немає постійного музичного супроводу, але щосуботи виступає піаніст. Інший готель запрошує гурт лише на новорічну вечерю.

Водночас періодичність використання може мати значення для умов договору або застосування тарифу, якщо відповідні правила це передбачають.

Наприклад: готель організовує концерт лише один раз на рік. Це означає, що готель перед організацією відповідного концерту повинен отримати дозвіл на використання музичних творів та врегулювати відповідне право в Договорі з організацією колективного управління.

- ***Інша ситуація*** *– сезонний готель, який працює лише влітку. Для нього важливо з'ясувати, чи враховується період фактичної роботи під час визначення винагороди. Готель може підписувати договір на конкретний період роботи, або передбачити відповідні умови в Договорі.*

Практична рекомендація:
повідомляйте організації, з якою плануєте укласти договір, про реальну періодичність використання музики. Не варто самостійно зменшувати суму винагороди пропорційно кількості днів роботи, якщо такий порядок не передбачений тарифом або договором.

Правова підстава:

➔ *стаття 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права»; положення законодавства про колективне управління майновими правами та застосовні тарифи.*

Чи потрібно переглядати умови договору, якщо готель збільшує кількість номерів, відкриває нові приміщення або змінює систему озвучення?

Так, готелю варто перевіряти необхідність оновлення договірних умов щоразу, коли змінюються обставини, які впливають на використання музики або розрахунок винагороди.

Готель може поступово розширювати діяльність: відкривати нові корпуси, збільшувати номерний фонд, облаштовувати SPA, ресторан, конференц-зал чи відкриту терасу.

Такі зміни можуть впливати на фактичну винагороду, передбачені договором.

Наприклад, готель уклав договір, коли мав 30 номерів і ресторан площею 100 м². Через рік він відкрив додатковий корпус на 40 номерів та SPA із системою озвучення.

У такій ситуації необхідно перевірити, чи відповідають зазначені в договорі відомості фактичним характеристикам закладу.
Аналогічно варто діяти, якщо готель змінює формат музичного супроводу.

Наприклад, раніше музика звучала лише в ресторані, а після модернізації акустичної системи її почали передавати до лобі, коридорів та зони басейну.

Практична рекомендація:
визначте відповідального працівника, який перевірятиме актуальність договорів на використання музики під час відкриття нових приміщень, реконструкції або зміни формату послуг.

Важливо: *не кожна зміна автоматично спричиняє збільшення винагороди. Наслідки залежать від застосовного тарифу та умов договору.*

Правова підстава:

- *статті 626, 628, 629 Цивільного кодексу України; положення Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» щодо договорів із користувачами та тарифів.*

6. ЗВІДКИ ГОТЕЛЬ МОЖЕ БРАТИ МУЗИКУ ТА ЯК ВИКОРИСТОВУВАТИ МУЗИЧНІ СЕРВІСИ?

Чи може готель використовувати Spotify, Apple Music або YouTube для музичного супроводу гостей?

Так, готель може використовувати музичні сервіси для музичного супроводу за умови **обов'язкової сплати винагороди за публічне виконання музичних творів до відповідної організації колективного управління (ОКУ), а також попереднього погодження з ОКУ переліку творів, які готель планує використовувати.**

Музичні сервіси надають користувачам доступ до величезних бібліотек композицій. Проте можливість прослуховувати музику не означає автоматичного отримання права використовувати її для обслуговування гостей.

Перед використанням музики готелю необхідно:

- **погодити з ОКУ перелік музичних творів**, які планується використовувати, щоб перевірити наявність відповідних прав в управлінні організації;
- **укласти відповідний договір з ОКУ та сплачувати винагороду за публічне виконання** музичних творів;
- перевірити умови користування Spotify, Apple Music, YouTube або іншим сервісом, зокрема положення про комерційне та публічне використання музики.

Наявність договору з організацією колективного управління не обов'язково усуває порушення умов користування музичним сервісом.

Аналогічно платна підписка YouTube Premium або іншого сервісу не означає автоматичного отримання прав на публічне використання всіх доступних записів.

Практична рекомендація:
до початку використання музики погодьте перелік творів з ОКУ, врегулюйте питання сплати винагороди за їх публічне виконання та перевірте умови обраного музичного сервісу.

Правова підстава:

- *статті 12, 48, 49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 426, 626, 629 Цивільного кодексу України. Додатково застосовуються умови користування конкретним сервісом.*

Чи може готель користуватися спеціальними музичними сервісами для бізнесу?

Так. Спеціалізовані сервіси музичного супроводу для бізнесу можуть бути зручним рішенням, якщо готель отримує від сервісу музичний супровід та від ОКУ дозвіл на публічне виконання музичних творів.

На відміну від сервісів, орієнтованих на особисте прослуховування, окремі музичні платформи пропонують рішення для ресторанів, готелів, магазинів, SPA та інших закладів.

Такі сервіси можуть надавати готові музичні добірки, можливість керувати озвученням різних приміщень.

Наприклад, готель використовує спеціальний сервіс, який дозволяє створити окремі музичні програми для лобі, ресторану та SPA.

Проте перед укладенням договору необхідно перевірити, які саме права надає постачальник.

Зокрема, чи охоплює ліцензія публічне використання музичних творів і фонограм у комерційних приміщеннях, чи діє вона на території України та чи передбачає необхідність додаткового врегулювання прав через організації колективного управління.

Використання спеціалізованого сервісу не звільняє готель від обов'язку сплачувати винагороду за публічне виконання музичних творів до відповідної ОКУ. Готелю необхідно попередньо погодити з ОКУ перелік музичних творів, які планується використовувати, укласти відповідний договір та сплачувати встановлену винагороду.

Важливо: *позначення «музика для бізнесу» саме по собі не підтверджує, що сервіс забезпечує всі необхідні права для використання музики в Україні або замінює врегулювання прав через ОКУ.*

Практична рекомендація:
попросіть постачальника надати письмову інформацію про обсяг ліцензії, територію її дії, дозволені способи використання та права, які залишаються за межами договору. Окремо врегулюйте питання публічного виконання музичних творів через відповідну ОКУ.

Правова підстава:

- *статті 12, 48, 49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *стаття 426 Цивільного кодексу України.*

Чи може готель просто ввімкнути радіо або музичний телеканал замість використання плейлиста?

Ввімкнення радіо або музичного телеканалу не означає автоматичного звільнення від необхідності врегулювання прав на музику.Радіостанція або телеканал самостійно здійснює мовлення та врегульовує права, необхідні для своєї діяльності.

Однак коли готель використовує таке мовлення для музичного супроводу гостей, необхідно оцінити його власні дії.

Наприклад, у ресторані готелю протягом дня звучить популярна радіостанція. Адміністрація не обирає окремі пісні, але забезпечує їх звучання для відвідувачів.

Для цього готелю необхідно звернутися до відповідної організації колективного управління (ОКУ), попередньо погодити перелік музичних творів, які планується використовувати, укласти відповідний договір та сплачувати винагороду за їх публічне виконання. До початку використання радіо або музичного телеканалу погодьте перелік творів із відповідною ОКУ та врегулюйте питання сплати винагороди за їх публічне виконання.

Відсутність власного плейлиста не означає, що готель не використовує музику.

- ***Інший приклад*** *– у лобі встановлений телевізор, на якому постійно транслюється музичний канал.*

У такому випадку необхідно враховувати спосіб використання телевізійної програми та охоронюваних об'єктів, які входять до її складу.

Важливо: *оплата телевізійного пакета, послуг провайдера або доступу до радіомовлення не врегульовує право на публічне виконання, пов'язані з використанням музики в готелі.*

Якщо готель приймає сигнал і передає його до інших приміщень через власну систему, необхідно додатково оцінити правовий режим такого передавання.

Правова підстава:

- *статті 1, 12 та положення про суміжні права Закону України «Про авторське право і суміжні права».*

Чи може готель використовувати безоплатну музику з інтернету?

Використання музики в діяльності готелю допускається за умови отримання належного дозволу від суб'єктів авторського права та суміжних прав або наявності іншої законної підстави для такого використання. Відсутність плати за завантаження музики не означає, що її можна вільно використовувати в комерційній діяльності.

В інтернеті доступні музичні бібліотеки, які пропонують композиції без оплати або на умовах відкритих ліцензій. Проте **не гарантовано, що такі сайти отримали всі необхідні дозволи від авторів, виконавців, виробників фонограм та інших правовласників.** Відповідно, саме розміщення музики на такому ресурсі не підтверджує законність її подальшого використання готелем.

Позначення

саме по собі не є підтвердженням відсутності авторських і суміжних прав та не гарантує можливості використовувати музику без обмежень.

Перед використанням необхідно врахувати такі ризики:

- **Відсутність належних прав у сайту.** Ресурс може поширювати музику без дозволу відповідних правовласників або не мати повноважень надавати дозвіл саме на комерційне використання в готелі.
- **Обмеження ліцензії.** Дозвіл може поширюватися лише на особисте використання, створення відео або інші конкретні способи використання, але не на публічне використання музики в ресторані, SPA, холі чи інших приміщеннях готелю.

- **Неврегульованість суміжних прав.** Дозвіл на використання музичного твору не обов'язково охоплює права виконавців і виробників фонограм на конкретний запис.
- **Невідповідність умовам ліцензії.** Використання може вимагати зазначення автора, дотримання інших умов або бути обмеженим певною територією, строком чи метою.
- **Недостовірна інформація про правовласника.** Сайт може містити неповні або помилкові відомості про автора, виконавця, виробника фонограми чи особу, яка надала ліцензію.
- **Претензії правовласників.** Якщо музика використовується без належної правової підстави, готель може отримати вимогу припинити використання, сплатити винагороду або нести іншу передбачену законом відповідальність.

Наприклад, готель знайшов на сайті безоплатної музики інструментальну композицію та вирішив використовувати її для фонового озвучення SPA. Навіть якщо сайт дозволяє безоплатно завантажити композицію, це не підтверджує наявності всіх необхідних прав на її публічне використання в комерційному закладі.

Практична рекомендація:
перед використанням музики перевірте правовласників, обсяг наданих дозволів і конкретні умови ліцензії, зокрема щодо публічного використання музики в комерційних приміщеннях. Зберігайте текст ліцензії, посилання на джерело, відомості про правовласників і підтвердження отримання дозволу. Якщо належність прав або обсяг дозволу не підтверджені, не використовуйте таку музику до врегулювання прав.

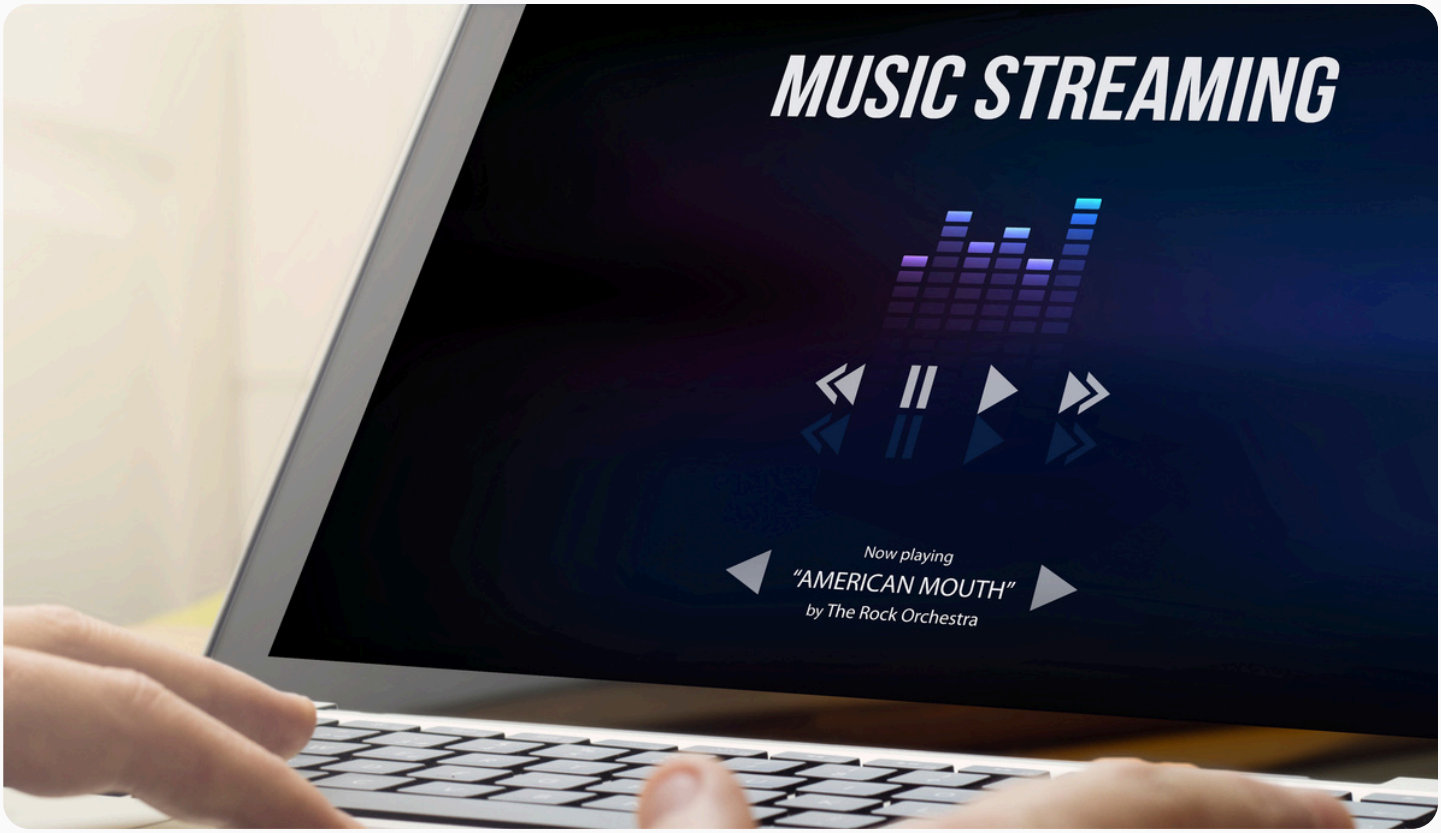

Альтернатива без зайвих ризиків: отримання дозволу від організації колективного управління, зокрема ГО УААСП, дає змогу використовувати музику з репертуару, права на який передані їй в управління, без необхідності самостійно перевіряти правовий статус кожної композиції. Вартість такого дозволу може бути співмірною з вартістю використання музики за окремими ліцензіями, проте ви отримуєте правову визначеність у межах наданого дозволу та зменшуєте ризики претензій через неврегульовані права. Водночас сплачена авторська винагорода спрямовується авторам та іншим правовласникам відповідно до встановленого порядку розподілу.

Правова підстава:

- *статті 12, 48, 49 Закону України «Про авторське право і суміжні права».*

Чи можна безоплатно використовувати класичну музику, якщо строк авторських прав на твір закінчився?

Так, музичний твір, майнові авторські права на який закінчилися, може вільно використовуватися з дотриманням передбачених законом вимог. Проте це не означає, що будь-який запис такого твору також можна використовувати без дозволу чи винагороди.

За загальним правилом, майнові авторські права на твір діють протягом життя автора та 70 років після його смерті. Для окремих ситуацій законодавство передбачає спеціальні правила обчислення строків.

Після закінчення строку чинності майнових авторських прав твір переходить до суспільного надбання.

Наприклад, готель хоче використовувати музику Моцарта або Бетховена для створення атмосфери в лобі.

Авторські майнові права на їхні оригінальні твори давно закінчилися. Однак необхідно розрізняти сам музичний твір та його конкретне виконання й запис.

- ***Ситуація перша.*** *Запрошений піаніст наживо виконує оригінальний твір Бетховена. Якщо використовується саме твір, який перейшов до суспільного надбання, отримувати дозвіл на використання авторських майнових прав на нього не потрібно.*
- ***Ситуація друга.*** *У лобі звучить сучасний запис цього твору у виконанні відомого оркестру. Вірогідніше за все, на виконання та фонограму діють суміжні права.*

Крім того, сучасне аранжування класичного твору може охоронятися авторським правом, оскільки таке аранжування є похідним твором і є окремим результатом творчої діяльності.

Важливо: *твір, який перейшов до суспільного надбання, і запис цього твору – не одне й те саме.*

Строки охорони можуть відрізнятися залежно від законодавства відповідної країни та спеціальних положень, які застосовуються до конкретного твору. Наприклад, у Франції до загального строку охорони авторських прав за певних історичних обставин можуть додаватися спеціальні продовження, зокрема 30 років, якщо автор загинув за Францію. Унаслідок цього окремі твори можуть залишатися під охороною довше, ніж передбачає загальний строк у 70 років після смерті автора.

Тому, якщо готель планує використовувати класичну музику, недостатньо орієнтуватися лише на рік смерті композитора: необхідно враховувати застосовне законодавство, можливі спеціальні правила обчислення строків, а також окрему охорону конкретного виконання, фонограми й аранжування.

Правова підстава:

- *статті 31, 32 та положення про строки чинності суміжних прав Закону України «Про авторське право і суміжні права».*

Чи можна використовувати музику за ліцензіями Creative Commons?

Не завжди. Можливість використання музики за ліцензіями Creative Commons (вільні лізензії) залежить від умов конкретної ліцензії, наявності в особи, яка її надала, відповідних прав і способу використання музики.

Ліцензії Creative Commons дають правовласникам можливість заздалегідь визначати умови використання їхніх творів іншими особами. Проте **наявність ліцензії Creative Commons не означає автоматичного дозволу на публічне використання музики в комерційній діяльності готелю, ресторана чи SPA.**

Зокрема, такі ліцензії можуть дозволяти копіювання, поширення або включення музики до відео за певних умов, але це не завжди означає, що вони врегульовують усі права, необхідні для публічного використання музики в комерційному закладі.

Необхідно враховувати такі обмеження різних видів Вільних ліцензій:

- **NC (NonCommercial)** – обмежує використання некомерційними цілями, тому використання музики в діяльності готелю може виходити за межі дозволеного.
- **ND (NoDerivatives)** – обмежує поширення адаптованих матеріалів, зокрема певних змінених версій музики.
- **BY (Attribution)** – вимагає належного зазначення авторства та дотримання інших умов ліцензії.
- **SA (ShareAlike)** – передбачає додаткові умови щодо ліцензування поширюваних адаптованих матеріалів.

***Важливо** також розрізняти права на музичний твір і права на конкретне виконання та фонограму. Ліцензія на твір не охоплює права виконавців і виробників фонограм.*

Так само розміщення композиції на сайті під позначенням Creative Commons саме по собі не підтверджує, що користувачеві надано всі необхідні права для її публічного використання.

Практична рекомендація:
для фонового озвучення приміщень готелю не варто покладатися лише на позначення Creative Commons. Необхідно перевірити правовласників, обсяг наданих прав та наявність дозволу саме на запланований спосіб використання.

Щоб спростити врегулювання авторських прав на музику, готель може звернутися до ГО УААСП для отримання дозволу на використання музичних творів, права на які передані їй в управління. Це дає змогу використовувати відповідний репертуар у межах наданого дозволу без необхідності самостійно перевіряти умови окремої ліцензії для кожного твору. Авторська винагорода розподіляється між правовласниками відповідно до встановленого порядку.

Правова підстава:

- *статті 12, 48, 49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»; умови відповідної відкритої ліцензії.*

Чи може готель використовувати музику, якщо невідомо, кому належать права на неї?

Не варто використовувати музику, якщо немає відомостей про правовласників.

Відсутність інформації про правовласника не означає відсутність правової охорони.

Авторське право виникає внаслідок факту створення твору й не залежить від його реєстрації.

Тому музика може охоронятися авторським правом навіть тоді, коли на сайті, у відео або в описі аудіофайлу не зазначено ім'я автора.

Наприклад, адміністратор готелю знайшов в інтернеті добірку інструментальної музики без інформації про її походження. У назві відео зазначено «музика без авторських прав».

Таке формулювання саме по собі не підтверджує, що записи можна правомірно використовувати для озвучення готелю та не звільняє від відповідальності користувача.

Не можна вважати музику вільною для використання лише тому, що її автор невідомий або композиція давно поширюється в інтернеті.

Перед використанням необхідно встановити джерело музики, перевірити умови ліцензування та з'ясувати, чи має особа, яка пропонує запис, повноваження дозволяти відповідне використання.

Самої інформації про мову пісні, громадянство виконавця чи країну походження композиції недостатньо для встановлення всіх правовласників. Майнові права можуть належати іншим особам, зокрема видавцям або виробникам фонограм.

Практична рекомендація:
якщо походження запису та умови його використання неможливо достовірно встановити, доцільно обрати інше джерело музики з прозорими ліцензійними умовами. Якщо готель прагне спростити врегулювання авторських прав, він може звернутися до ГО УААСП для отримання дозволу на використання музичних творів, права на які передані їй в управління. Це дає змогу використовувати відповідний репертуар у межах наданого дозволу, а авторська винагорода розподіляється між правовласниками відповідно до встановленого порядку.

Правова підстава:

- *статті 9, 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 424, 426 Цивільного кодексу України.*

7. ЖИВА МУЗИКА, ДІДЖЕЇ, ВЕСІЛЛЯ, КОНФЕРЕНЦІЇ ТА ІНШІ ЗАХОДИ В ГОТЕЛІ

Чи потрібен дозвіл на використання музики, якщо в готелі виступають запрошені музиканти?

Так, якщо музиканти публічно виконують твори, які охороняються авторським правом, необхідно забезпечити правомірність такого використання.

Жива музика часто є частиною готельного сервісу. Піаніст може грати в лобі, джазовий гурт – у ресторані, струнний квартет – під час урочистої вечері, а оркестр – супроводжувати святковий захід.

У таких випадках відбувається публічне виконання музичних творів наживо.

Важливо розрізняти оплату послуг музикантів та врегулювання авторських прав на твори, які вони виконують публічно.

Наприклад, готель уклав договір із джазовим гуртом і оплатив його виступ. Проте гурт виконує не лише власні композиції, а й твори інших авторів. Сам факт оплати гонорару гурту за виступ не означає, що готель автоматично отримав дозвіл на те, що в закладі будуть звучати музичні твори. Інша ситуація – музиканти виконують власні твори та мають повноваження дозволити їх використання. У такому випадку відповідні права можуть бути врегульовані безпосередньо з ними, якщо це допускає застосовний правовий режим.

Важливо: навіть якщо музиканти погоджуються виступити безоплатно, це не означає, що публічне виконання охоронюваних творів автоматично стає вільним.

Практична рекомендація:

перед виступом уточнюйте репертуар музикантів та визначайте, хто забезпечує врегулювання авторських прав на твори, які виконуватимуться.

Правова підстава:

- *стаття 1 (визначення публічного виконання), стаття 12 (майнові права на твір) Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *стаття 426 Цивільного кодексу України.*

Чи може кавер-гурт виконувати в готелі відомі пісні без дозволу їхніх авторів?

Публічне виконання відомої пісні кавер-гуртом потребує належного врегулювання авторських прав, якщо твір охороняється і закон не передбачає відповідного винятку.

Кавер-гурти часто виступають у ресторанах, барах і на святкових заходах у готелях. Їхній репертуар може складатися переважно з популярних композицій інших авторів.

Наприклад, під час вечері гурт виконує пісні відомих українських та іноземних виконавців.

Те, що музиканти співають наживо й не використовують оригінальні фонограми, не усуває необхідності врегулювати питання врегулювання авторських прав на музику та текст пісень.

Водночас необхідно розрізняти звичайне виконання твору та його переробку або аранжування.

Якщо гурт виконує пісню у власній манері, це не завжди означає створення нового похідного твору. Однак істотна творча переробка музики, тексту чи аранжування може порушувати окреме питання щодо права на переробку твору.

Наприклад: гурт виконує популярну пісню в акустичному форматі. Для публічного виконання необхідно врегулювати відповідні авторські права.

Якщо ж музиканти створили нову версію пісні зі зміненим текстом і суттєво переробленою музикою, може знадобитися додатковий дозвіл на таку переробку.

Важливо: *дозвіл на публічне виконання твору не слід автоматично вважати дозволом на його переробку, записування нової версії або використання в рекламі. Гурт попередньо має отримати дозвіл на переробку авторського первісного твору, натомість готель має отримати дозвіл на використання цього твору під час заходу у закладі.*

Правова підстава:

- *статті 12, 17 Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо майнових прав на твір та похідних творів.*

Чи потрібно врегульовувати права на музику, якщо на заході в готелі працює діджей?

Так. Використання діджеєм охоронюваних музичних творів і фонограм для гостей може потребувати врегулювання авторських та суміжних прав.

Діджей може відтворювати готові музичні записи, поєднувати композиції, створювати переходи між ними, використовувати окремі фрагменти або змінювати звучання.

Наприклад, у барі готелю щоп'ятниці проходить вечір із діджеєм. Музика звучить через професійну акустичну систему для всіх відвідувачів.

У такій ситуації необхідно враховувати публічне використання музичних творів та фонограм.

Діджей відтворює готові записи.
Необхідно врегулювати відповідні права на використання творів і фонограм.

Діджей створює ремікси або використовує фрагменти чужих записів.
Окрім публічного використання музики, можуть виникати питання переробки творів, відтворення фрагментів фонограм та інших способів використання.

Виступ діджея записують або транслюють в інтернеті.
Необхідно окремо оцінити права на записування, включення музики до відео та подальше поширення такого запису.

Для правомірного публічного виконання музики необхідно врегулювати відповідні авторські та суміжні права, зокрема отримати дозвіл від організації колективного управління, яка має належні повноваження щодо відповідного репертуару та способу використання, і виконати передбачені законодавством зобов'язання щодо виплати винагороди.

Наприклад: готель запросив діджея на вечірку біля басейну. Діджей використовує власний ноутбук і придбані музичні файли.

Сам факт того, що записи належать діджею або він придбав їх законно, не означає автоматичного врегулювання прав на їх публічне використання.

Важливо: *договір із діджеєм має визначати його обов'язки, але не слід вважати, що саме залучення професійного виконавця автоматично звільняє готель від усіх питань використання музики.*

Правова підстава:

➔ *статті 1, 12 та положення про суміжні права Закону України «Про авторське право і суміжні права».*

Хто повинен врегульовувати права на музику під час корпоративного заходу в готелі?

Необхідно встановити, хто фактично організовує використання музики та які обов'язки взяли на себе готель, замовник і організатор заходу.

У готелях часто проводять весілля, корпоративні вечори, ювілеї та інші святкові заходи. При цьому музичний супровід можуть організовувати різні особи.

- ***Ситуація перша. Готель організовує захід самостійно.***

Наприклад, готель продає квитки на новорічну вечерю, запрошує кавер-гурт, діджея та формує музичну програму.

У такому випадку саме готель організовує використання музики. Тому зобов’язаний врегулювати питання отримання дозволу.

- ***Ситуація друга. Замовник орендує зал і самостійно організовує музичний супровід.***

Наприклад, компанія орендує конференц-зал для корпоративного вечора та самостійно запрошує музикантів.

У такій ситуації необхідно визначити роль кожної сторони: хто організовує виступ, хто забезпечує обладнання, хто фактично використовує музику та хто взяв на себе обов'язок врегулювати права.

- ***Ситуація третя. Захід організовує стороння компанія, але музику забезпечує готель.***

Наприклад, організатор запрошує ведучого та музикантів, але фонова музика між виступами звучить через систему озвучення готелю.

У такому випадку можливе використання музики різними особами в межах одного заходу.

Важливо: *немає універсального правила, за яким за всю музику на заході завжди відповідає лише готель або лише замовник. Необхідно оцінювати фактичні дії сторін і правові підстави використання.*

Практична рекомендація:
у договорі на проведення заходу визначайте, хто організовує музичний супровід, хто відповідає за врегулювання прав та які документи повинні надати сторони.

Правова підстава:

- *статті 12, 48–49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 426, 626, 628, 629 Цивільного кодексу України.*

Чи достатньо передбачити в договорі, що за використання музики відповідає організатор заходу?

Таке положення допомагає розподілити договірні обов'язки, але не гарантує автоматичного звільнення готелю від відповідальності перед правовласниками.

Наприклад, готель надає конференц-зал для корпоративного вечора. У договорі зазначено, що організатор самостійно відповідає за музичний супровід та отримання необхідних дозволів.

Це корисна умова, адже вона визначає обов'язки сторін.

Однак якщо фактично готель також організовує використання музики, наприклад забезпечує її відтворення через власну систему озвучення, потрібно окремо оцінити його роль.

Крім того, договір між готелем і організатором не може сам по собі обмежувати права третіх осіб, які не є його сторонами.

Тому важливо не лише формально покласти відповідальність на організатора, а й передбачити механізм підтвердження правомірності використання музики.

Наприклад, організатор може бути зобов'язаний надати документи щодо врегулювання прав або письмово підтвердити, на якій підставі використовуватиметься музика.

Практична рекомендація:
передбачайте в договорі не лише розподіл обов'язків, а й порядок обміну документами, повідомлення про претензії та врегулювання можливих вимог між сторонами.

Важливо: *такі умови регулюють відносини між готелем і організатором, але не замінюють дозволів чи виплати винагороди, якщо вони необхідні за законом.*

Правова підстава:

- *статті 511, 626, 628, 629 Цивільного кодексу України;*
- *стаття 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права».*

Чи можна записувати виступ музикантів або діджея в готелі та публікувати відео в соціальних мережах?

Не слід вважати, що дозвіл на живий виступ автоматично охоплює його відеозапис і подальше оприлюднення.

Готелі часто знімають концерти, весілля та вечірки для соціальних мереж. Такі відео можуть використовуватися для реклами закладу, демонстрації атмосфери або просування майбутніх заходів.

Проте записування виступу та його публікація можуть передбачати використання декількох об'єктів інтелектуальної власності.

Наприклад, у ресторані виступає кавер-гурт. Маркетингова команда готелю знімає фрагмент концерту та публікує його в Instagram.

У такому випадку необхідно врахувати:

- авторські права на музичні твори, які виконуються;
- суміжні права виконавців на їхні виконання;
- права на відеозапис та інші об'єкти, якщо вони використовуються;
- умови використання музики на відповідній цифровій платформі.

Якщо у відео звучить записана музика, можуть додатково виникати питання щодо прав на фонограму.

Важливо: *дозвіл на публічне виконання музичного твору в ресторані не означає автоматичного дозволу включати його до рекламного відео та поширювати в інтернеті.*

Аналогічно згода музикантів на виступ не обов'язково охоплює записування їхнього виконання та подальше використання відео.

Практична рекомендація:
якщо готель планує знімати виступ, це необхідно передбачити в договорі з музикантами та окремо оформити дозвіл на включення творів в аудіовізуальний твір з метою реклами.

Будь-яка домовленість та дозвіл мають бути оформлені в письмовому вигляді. Усна згода музикантів на запис та використання запису не звільняє від відповідальності.

Правова підстава:

- *статті 12, 35–39, 48–49 Закону України «Про авторське право і суміжні права».*

Чи потрібні окремі дозволи, якщо музика звучить під час конференції презентації або іншого ділового заходу?

Так, якщо під час заходу використовуються охоронювані музичні твори чи інші об'єкти, а відповідний спосіб використання потребує дозволу або виплати винагороди.

Діловий характер заходу сам по собі не означає, що музика може використовуватися без обмежень.

Наприклад, під час конференції в готелі музика звучить перед початком виступів, у перервах та під час вечірнього прийому.

У таких випадках необхідно визначити, хто організовує музичний супровід та які права використовуються.

Інша ситуація *– під час презентації компанія демонструє рекламний відеоролик, у якому звучить популярна пісня.*

Тут необхідно враховувати не лише використання музики під час заходу, а й правомірність її включення до самого відеоролика.

Наприклад: компанія орендує конференц-зал у готелі та демонструє презентацію з музичними фрагментами. Організатор має визначити правові підстави включення музики до презентаційних матеріалів і їх демонстрування.

Якщо готель сам забезпечує музичний супровід заходу, необхідно окремо оцінити його роль у використанні музики.

Важливо: *освітній, інформаційний або діловий характер заходу не створює автоматичного права на необмежене використання музики. Передбачені законом винятки мають конкретні умови застосування.*

Практична рекомендація: *під час підготовки конференцій і презентацій уточнюйте, чи використовуватиметься музика наживо, із записів, у відеороликах або інших матеріалах, та хто забезпечує відповідні права.*

Правова підстава:

- *статті 12, 22–25 Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо майнових прав та випадків дозволеного законом використання творів.*

8. ВЛАСНА МУЗИКА ГОТЕЛЮ: ЗАМОВЛЕННЯ, ШІ ТА ПРАВА НА ВИКОРИСТАННЯ

Чи може готель замовити власну музику та використовувати її без додаткових дозволів?

Так. Готель може замовити створення оригінальної музики для власних потреб і використовувати її на умовах, визначених договором із правовласниками. Проте сам факт замовлення та оплати коштів за створення музики не означає автоматичного отримання всіх необхідних прав, зокрема права на використання без обмежень.

Власна музика може стати частиною атмосфери готелю: звучати в лобі, ресторані, SPA, номерах, під час заходів або використовуватися в рекламних матеріалах.

Наприклад, готель замовив композитору декілька інструментальних композицій для музичного супроводу гостей. Композитор створив музику, а професійні музиканти записали її на студії.

У такому випадку потрібно розрізняти права на музичні твори, права виконавців і права на фонограми.

Якщо готель хоче використовувати ці записи без необхідності щоразу отримувати додаткові дозволи, відповідні права потрібно врегулювати ще на етапі замовлення.

Зокрема, варто передбачити можливість:

- ☑ відтворювати музику в усіх приміщеннях готелю;
- ☑ використовувати її в ресторані, SPA та інших зонах обслуговування гостей;
- ☑ включати композиції до рекламних відеороликів і публікувати їх в інтернеті;
- ☑ використовувати музику під час заходів;
- ☑ редагувати тривалість записів, створювати короткі версії та адаптувати їх для різних потреб.

Наприклад, готель замовив трихвилинну композицію для лобі. Через деякий час маркетингова команда вирішила використати її 15-секундний фрагмент у рекламному ролику.

Якщо договір охоплює лише використання музики в приміщеннях готелю, права на її включення до відео та подальше поширення потрібно оцінити окремо.

Важливо: *власна музика не обов'язково означає музику, на яку готелю належать усі майнові права. Готель може бути власником прав або отримати ліцензію з достатньо широким обсягом дозволеного використання.*

Практична рекомендація: *якщо готель планує використовувати замовлену музику протягом тривалого часу, доцільно одразу передбачити всі основні способи її використання, територію, строк і можливість залучення інших осіб для технічного відтворення музики.*

Замовлення власної музики може не забезпечити тієї впізнаваності, сучасності та популярності, яку мають відомі музичні твори. Крім того, для створення відповідного музичного супроводу готелю доведеться витрачати час і ресурси на пошук композиторів, організацію запису та подальше оновлення музичного матеріалу.

Натомість готель може використовувати популярну та сучасну музику, отримавши відповідний дозвіл від ГО УААСП на використання музичних творів, права на які передані їй в управління, та сплату справедливої винагороди у встановленому Договором порядку. Це дозволяє створювати бажану атмосферу для гостей без необхідності самостійно замовляти та постійно оновлювати власний музичний каталог.

Правова підстава:

- *статті 12, 15, 48–49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 424, 426, 430 Цивільного кодексу України.*

Кому належать права на музику, створену композитором на замовлення готелю?

Належність майнових прав визначається законодавством та умовами договору про створення музики на замовлення. При цьому автором музичного твору залишається людина, творчою працею якої його створено.

Замовляючи музику, готель повинен розрізняти особисті немайнові права автора та майнові права, необхідні для використання твору.

Особисті немайнові права автора охороняються незалежно від того, кому належать майнові права. Їх не можна нікому передати, а охороняються вони безстроково.

Наприклад, користувач завжди має зазначати ім'я автора під час використання його твору (якщо тільки автор не виявив бажання залишитись анонімом). Також заборонено вносити зміни у твір без згоди автора.

Натомість майнові права, які першочергово належать автору, можуть бути передані іншим особам, зокрема набувачу за умовами укладеного договору про відчуження, або ліцензіату за умови надання виключної або невиключної ліцензії.

Наприклад: готель замовив композитору оригінальну мелодію, оплатив її створення та отримав готовий аудіофайл.

У цій ситуації недостатньо лише мати підтвердження оплати. Необхідно встановити, кому належать майнові права на твір і на яких умовах готель може його використовувати.

Особливо важливо перевірити, чи не передбачає договір обмежень щодо території, строку, способів використання або передання прав іншим особам.

Якщо для записування музики залучаються співаки, музиканти, звукорежисери чи студія звукозапису, необхідно додатково визначити, які суміжні права виникають і кому вони належать.

Наприклад: композитор створив музику для готелю, але запис виконала стороння студія із залученням музикантів.

Навіть якщо майнові авторські права на композицію належать готелю, це не означає автоматичного набуття всіх прав на конкретний запис.

Важливо: *у договорі доцільно не обмежуватися формулюванням «замовник отримує готову музику». Потрібно чітко визначити правовий режим (кому належать майнові права та їх обсяг).*

Практична рекомендація:
оформлюйте не лише договір про створення музики, а й акт приймання результату, перелік переданих матеріалів і документи, що підтверджують передання або ліцензування необхідних прав.

Правова підстава:

- *статті 11, 12, 15, 48–49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *стаття 430 Цивільного кодексу України.*

Чи потрібно готелю сплачувати винагороду організації колективного управління, якщо він використовує виключно власну музику?

Необхідність сплати винагороди залежить від того, кому належать права на музику, які об'єкти використовуються та який правовий механізм застосовується до відповідного способу використання.

Саме по собі використання музики, створеної на замовлення готелю, не дає універсальної відповіді на питання про виплату винагороди організаціям колективного управління.

Наприклад, готель замовив композитору десять оригінальних творів, набув відповідних майнових авторських прав і використовує лише ці композиції.

У такій ситуації потрібно з'ясувати, чи є підстави для виплати винагороди за використання саме цих творів через ОКУ.

Якщо готель правомірно володіє відповідним обсягом майнових прав та самостійно їх здійснює, то для використання цих творів він не має отримувати дозвіл.

Однак ситуація може бути складнішою, якщо музика використовується у вигляді фонограм. Тоді виникає необхідність врегулювання правомірного здійснення суміжних прав.

Наприклад, готель набув майнових авторських прав на музичні твори, але використовує записи, права на які належать незалежному виробнику фонограм.

У такому випадку необхідно окремо оцінити належність суміжних прав та можливість застосування передбаченого законом механізму виплати винагороди за використання комерційних фонограм.

Також поширеною є ситуація, коли на основі відомого музичного твору створюється аранжування, а його автор передає готелю аудіозапис і належні йому майнові авторські права.

Проте набуття готелем прав на аранжування та відповідний запис не надає права використовувати оригінальний музичний твір (той, на основі якого було створено аранжування) без належного дозволу.

Аранжування є похідним твором, основою якого залишається оригінальний музичний твір, що може бути впізнаваним незалежно від характеру аранжування чи особливостей виконання.

Якщо оригінальний твір охороняється авторським правом, для його використання необхідно врегулювати права на оригінальний твір. Під час публічного виконання такого твору **авторська винагорода сплачується авторам оригінального твору** або іншим належним правовласникам відповідно до обсягу переданих прав та умов управління ними.

Отже, купівля аранжування чи аудіозапису не замінює отримання дозволу на використання оригінального твору, якщо такий дозвіл необхідний відповідно до законодавства.

Практична рекомендація:
якщо готель планує використовувати виключно власний музичний репертуар, варто сформувати окремий пакет документів, що підтверджує належність прав на твори, виконання та фонограми, і письмово з'ясувати правові підстави можливих вимог щодо виплати винагороди.

Правова підстава:

- *стаття 12 та положення про суміжні права Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».*

Чи можна використовувати в готелі музику, створену штучним інтелектом?

Так, але перед використанням необхідно встановити правовий режим згенерованої музики та перевірити умови сервісу, за допомогою якого її створено.

Сучасні інструменти штучного інтелекту дозволяють генерувати інструментальні композиції, пісні та звукові фрагменти для різних потреб.

Наприклад, готель може створити за допомогою ШІ спокійну інструментальну музику для SPA, динамічні композиції для спортивної зали або коротку мелодію для рекламного ролика.

Проте необхідно розрізняти два випадки.

Перший випадок *– музика створена людиною з використанням ШІ як інструмента.*

Якщо людина здійснила значний творчий внесок у створення музичного твору, вона може вважатися автором цього твору і володіти повним обсягом майнових прав.

Наприклад, композитор самостійно створив мелодію та використав ШІ для допоміжного опрацювання звучання.

- ***Другий випадок*** *– музика, повністю згенерована штучним інтелектом без творчої участі людини.*

Сьогодні у світі дедалі активніше обговорюють проблему музики, створеної штучним інтелектом. Таку музику часто називають «музикою без душі», адже за нею немає людських емоцій, переживань, особистої історії та творчого задуму автора.

ШІ здатний за лічені секунди створити тисячі композицій, проте велика кількість такої музики не завжди означає її якість. Навпаки, дедалі частіше лунає критика щодо одноманітності, повторюваності та швидкого перенасичення слухачів таким контентом.

Адже музика — це не просто набір звуків і мелодій. Це спосіб передати почуття, досвід та емоції, які роблять кожен справжній авторський твір особливим.

Обсяг майнових прав у такому випадку залежить від умов договору (зокрема, публічної ліцензії інструменту ШІ).

Тож завжди перевіряйте умови публічної ліцензії інструменту ШІ для генерування музики. Зокрема, чи дозволяється комерційне використання, хто отримує права на результат і чи передбачені обмеження щодо використання музики в громадських приміщеннях.

Важливо: *можливість завантажити згенерований файл не завжди означає право використовувати його для комерційного озвучення готелю.*

Практична рекомендація:
зберігайте умови користування ШІ-сервісом, інформацію про тарифний план, дату генерації, підтвердження наданих прав і, за можливості, відомості про процес створення музики.

Використання готелем музики, повністю згенерованої ШІ, не звільняє його автоматично від обов'язку сплачувати авторську винагороду, але й не дає підстав для беззастережного нарахування винагороди ОКУ. Доцільність сплати залежить від правового режиму конкретного твору, умов договору із інструментом ШІ, наявності творчого внеску людини чи використаних охоронюваних фрагментів.

Правова підстава:

- *статті 6, 9, 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *стаття 426 Цивільного кодексу України.*

Чи може готель створити власний звуковий бренд і забезпечити його правову охорону?

Так. Готель може використовувати оригінальну музику, коротку мелодію або інший звуковий елемент, як частину власної айдентики та застосовувати різні інструменти інтелектуальної власності для його охорони.

Звуковий бренд допомагає формувати впізнаваність готелю та створювати єдине враження від його послуг.

Наприклад, готель може замовити коротку мелодію, яка звучатиме у відеорекламі, під час телефонного очікування, на початку презентацій або в цифрових комунікаціях.

Якщо такий звуковий елемент є оригінальним музичним твором, він може охоронятися авторським правом. Крім того, за наявності передбачених законом умов звукове позначення може бути зареєстроване як торговельна марка.

Це різні інструменти правової охорони.

- ***Авторське право*** *охороняє оригінальний музичний твір, як результат творчої діяльності.*
- ***Торговельна марка*** *охороняє позначення, яке здатне відрізняти послуги одного суб'єкта господарювання від послуг інших осіб.*

За відповідності вимогам законодавства такий звуковий елемент може розглядатися як потенційна звукова торговельна марка.

Проте не кожен звук або музичний фрагмент автоматично придатний для реєстрації як торговельна марка. Необхідно оцінити його розрізняльну здатність та інші умови надання правової охорони.

Важливо: *якщо звуковий бренд створено на замовлення, перед поданням заявки на торговельну марку потрібно врегулювати майнові права на музичний твір, виконання та запис, які використовуються.*

Практична рекомендація:
для створення звукового бренду доцільно передбачити єдину систему правової охорони: належне оформлення прав на музику, перевірку можливості реєстрації звукової торговельної марки та правила використання звукового елемента в рекламних і цифрових матеріалах.

Правова підстава:

- *статті 6, 9, 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 5, 6 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг».*

Головний висновок:
власна або згенерована ШІ музика може бути альтернативою використанню стороннього репертуару, але не звільняє готель від необхідності перевіряти належність прав, умови ліцензування та правові підстави можливих платежів.

У цьому розділі ми розглянули можливість створення власного музичного репертуару готелю та особливості його правової охорони.

9. МУЗИКА В РЕКЛАМІ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ГОТЕЛЮ

Чи може готель використовувати популярну музику у своїх рекламних відеороликах?

Так, але для цього необхідно мати права на відповідні способи використання музичного твору та, якщо використовується готовий запис, права на виконання і фонограму.

Готелі активно використовують відеорекламу для просування номерів, ресторанів, SPA, конференц-залів та інших послуг. Музика допомагає створювати атмосферу, підкреслювати особливості закладу та привертати увагу потенційних гостей.

Проте включення популярної пісні до рекламного відеоролика має інший правовий характер, ніж її відтворення в ресторані або лобі.

***Наприклад**, готель має договори, які дозволяють використовувати музичні твори та фонограми для музичного супроводу діяльності готелю. Маркетингова команда вирішує використати одну з цих композицій у рекламному відео.*

Наявність дозволу на публічне виконання музики в приміщеннях готелю не є дозволом на включення її до відеоролика. Для використання в рекламі потрібно звернутися до правовласника або організації колективного управління та отримати Дозвіл на включення бажаних музичних творів до аудіовізуальних роликів у соцмережах, рекламі та на сайті.

Оскільки, у такому випадку можуть здійснюватися інші способи використання твору: відтворення, включення до аудіовізуального матеріалу, переробка та інтерактивне надання доступу до нього.

Якщо використовується оригінальний запис популярної пісні, необхідно також враховувати права на фонограму та зафіксоване виконання.

Наприклад, *готель створює рекламний ролик із кадрами басейну, ресторану та номерів, а як музичний супровід обирає відому пісню іноземного виконавця.*

Для правомірного використання такого запису недостатньо лише зазначити ім'я виконавця або назву композиції, адже рекламний ролик використовується для просування комерційних послуг готелю.

Важливо: *дозвіл на використання музичного твору та дозвіл на використання конкретного запису можуть надаватися різними правовласниками.*

Практична рекомендація:
ще під час планування створення рекламного ролика визначте, який музичний твір бажаєте використати, а до його використання отримайте відповідний дозвіл у правовласника або ОКУ.

Правова підстава:

- *статті 12, 48–49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *стаття 426 Цивільного кодексу України.*

Чи може готель використовувати музику з бібліотек Instagram і TikTok для створення Reels та інших відео?

Може, якщо умови відповідної платформи та конкретного музичного каталогу дозволяють використання композиції для просування своїх послуг.

Соціальні мережі пропонують користувачам музичні бібліотеки, доступність яких залежить від типу акаунта.

Водночас такі каталоги для бізнес-акаунту можуть мати обмежений репертуар і не містити популярних пісень, доступних в особистих акаунтах. Тому бізнес-акаунт не завжди має можливість додати до відео будь-яку композицію, яку можна знайти в загальній музичній бібліотеці платформи.

Проте доступність пісні в редакторі відео в особистому акаунті не означає, що її дозволено використовувати для комерційних цілей.

Зокрема, бізнес-акаунти Instagram і TikTok мають доступ до спеціальних музичних каталогів, призначених для комерційного використання.

Особливо важливо розрізняти особисте використання музики та використання її для просування товарів і послуг.

> ***Наприклад,*** *адміністратор готелю знімає коротке відео з видом на басейн, додає популярну пісню не з бібліотеки Instagram для комерційних акаунтів і публікує ролик на офіційній сторінці готелю. Відповідне використання не охоплюється платформою та дозволом наданим правовласником платформі. Тому на таке використання Готель повинен отримати дозвіл від Правовласника або ОКУ.*

- ***Інша ситуація*** *– готель використовує спеціальну комерційну музичну бібліотеку TikTok, призначену для створення контенту брендів.*

Такий каталог може передбачати використання музики в комерційних публікаціях на визначених умовах. Проте потрібно перевірити територію, платформу, формат і межі дозволеного використання.

> ***Важливо:*** *музика, доступна для створення відео на одній платформі, не обов'язково може використовуватися на іншій.*

Наприклад, якщо готель створив Reels із музикою з бібліотеки Instagram, не слід автоматично вважати, що цей ролик можна без обмежень завантажити на YouTube, TikTok або використати в рекламі на інших ресурсах.

Також готель може додати музику до відео за допомогою стороннього сервісу для монтажу або обробки відео. Проте сам факт технічної можливості додати композицію не означає наявності дозволу на її використання, зокрема в різних соцмережах. Якщо відповідні майнові авторські та/або суміжні права не були належним чином врегульовані, правовласник може звернутися до готелю з вимогою припинити порушення та врегулювати використання музики.

Практична рекомендація:
для комерційних сторінок готелю використовуйте музику з каталогів, умови яких прямо дозволяють відповідне комерційне використання, та зберігайте інформацію про джерело композиції. Якщо ж ви бажаєте створити рекламний ролик з використанням музичного твору, отримайте у ОКУ відповідний дозвіл на включення (синхронізацію) музичного твору в склад аудіовізуального твору, та подальше відтворення, розміщення, інтерактивний доступ до музичного твору включеного в аудіовізуальний твір.

Правова підстава:

- *статті 12, 48–49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *умови використання музики на відповідній платформі.*

Чи може готель публікувати відео із заходів, якщо на фоні звучить музика?

Може, але для включення музики до відео та його подальшої публікації необхідно врегулювати відповідні авторські та/або суміжні права. Готелі часто публікують відео з весіль, конференцій, концертів, корпоративних вечорів і святкових заходів.

При цьому музика може бути головним елементом відео або звучати лише на фоні.

Наприклад, маркетолог готелю знімає святкову вечерю в ресторані. У кадрі гості спілкуються, офіціанти подають страви, а на фоні звучить популярна пісня.

Той факт, що музика не є основним об'єктом зйомки, сам по собі не означає, що її можна без обмежень використовувати у відео.

- ***Інша ситуація*** *– готель публікує фрагмент виступу кавер-гурту, який грав на весіллі.*

Також гість може опублікувати відео з відпочинку, додати до нього популярну композицію з бібліотеки Instagram та позначити сторінку готелю. Якщо готель вирішує завантажити це відео й опублікувати на власній сторінці, необхідно перевірити права не лише на саме відео, а й на музичний супровід.

У такому випадку необхідно враховувати не лише авторські права на музичний твір, а й права виконавців.

Важливо: *дозвіл на публічне виконання музики під час заходу або згода гостя на використання його відео не означають автоматичного дозволу на включення музики до відео та його подальше поширення. Також необхідно враховувати права виконавців, виробників фонограм та осіб, зображених у відео.*

Особливо обережно потрібно ставитися до відео, які готель використовує для власної реклами.

Практична рекомендація:
під час зйомки рекламного контенту заздалегідь плануйте музичний супровід. Якщо на фоні звучить музика, права на яку не врегульовані для використання у відео, доцільно замінити звукову доріжку на композицію з належною ліцензією.

Правова підстава:

- *статті 12, 22–25 та положення про суміжні права Закону України «Про авторське право і суміжні права».*

Чи може готель використовувати одну й ту саму музику в приміщеннях закладу, на сайті, у соціальних мережах та рекламних роликах?

Так, якщо готель має права на всі відповідні способи використання музики, про що зазначається в ліцензійній угоді. Дозвіл на один спосіб використання не означає автоматичного дозволу на інші.

Готель може прагнути створити єдиний музичний стиль, щоб гості впізнавали його атмосферу не лише під час перебування в закладі, а й у цифрових комунікаціях.

Наприклад, одна композиція звучить у лобі, використовується у відеопрезентації номерів, супроводжує рекламні ролики та відтворюється під час телефонного очікування.

З погляду брендингу це може бути ефективним рішенням. Однак кожен спосіб використання музики необхідно врахувати під час оформлення прав.

Наприклад: готель замовив композитору оригінальну мелодію та отримав право використовувати її як фонову музику в лобі.

Через деякий час готель вирішив зробити цю композицію частиною рекламної кампанії.

Якщо початковий договір не охоплює використання музики в рекламі та цифрових матеріалах, необхідно перевірити можливість розширення наданих прав.

- ***Інша ситуація*** *– готель використовує композицію зі спеціалізованої музичної бібліотеки для бізнесу.*

Ліцензія може дозволяти озвучення приміщень, але не передбачати включення музики до відеороликів. Окремо слід враховувати, що для використання музичних творів, права на які передані в управління ГО УААСП, готелю необхідно укласти відповідні договори з ГО УААСП,отримати дозвіл на погоджені способи використання музики та сплатити відповідну винагороду.

Важливо: *єдина музична концепція готелю не означає існування єдиного універсального дозволу на всі способи використання музики.*

Практична рекомендація:

якщо готель планує використовувати одну композицію в різних каналах комунікації, доцільно ще на етапі придбання або замовлення музики передбачити максимально повний перелік необхідних прав.

Правова підстава:

- *статті 12, 48–49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 424, 426 Цивільного кодексу України.*

10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕПРАВОМІРНЕ ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКИ В ГОТЕЛІ

Які наслідки можуть настати для готелю за використання належного врегулювання прав?

Неправомірне використання музики може призвести до претензій правовласників та організацій колективного управління, вимог про припинення порушення, відшкодування збитків або виплату передбаченої законом компенсації, а також до шкоди репутації готелю.

Використання музики в готелі є частиною господарської діяльності. Тому адміністрація повинна враховувати не лише якість музичного супроводу, а й правомірність використання відповідних творів, виконань і фонограм.

Наприклад, *у ресторані готелю щодня звучать популярні музичні записи, але заклад не має документів, які підтверджують належне врегулювання авторських та суміжних прав.*

У такому випадку правовласник або інша уповноважена особа може порушити питання про неправомірне використання охоронюваних об'єктів.

Залежно від обставин та правової підстави вимоги можуть стосуватися:

- ☑ припинення неправомірного використання музики;
- ☑ відшкодування збитків, завданих порушенням;
- ☑ стягнення передбаченої законом компенсації замість відшкодування збитків;

інших способів захисту, встановлених законодавством.

Важливо розрізняти винагороду за правомірне використання музики та відповідальність за порушення прав.

Наприклад, щомісячний платіж за договором з організацією колективного управління не є штрафом. Це плата, пов'язана з використанням відповідних прав.

Натомість вимога про компенсацію за порушення авторського права має іншу правову природу та потребує встановлення передбачених законом підстав.

Важливо: *для відповіді на претензію готелю необхідно чітко визначити, які об'єкти використовувалися, кому належать права, чи існувала правова підстава для використання цих об'єктів.*

Правова підстава:

- *стаття 55 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 16, 432 Цивільного кодексу України.*

Як може бути встановлений факт неправомірного використання музики в готелі?

Факт використання музики може підтверджуватися різними доказами, але для встановлення порушення необхідно оцінити не лише саме звучання композиції, а й правовий режим її використання.

Музика може звучати в ресторані, лобі, SPA, конференц-залі або інших приміщеннях готелю. Відповідні обставини можуть фіксуватися за допомогою аудіо- та відеозаписів, документів, показань свідків та інших допустимих доказів.

Наприклад, *представник правовласника відвідав ресторан готелю та зафіксував звучання декількох популярних композицій.*

Такий запис може бути використаний для підтвердження певних обставин, але сам по собі не вирішує всіх юридичних питань.

Для оцінки можливого порушення важливо встановити:

- які саме музичні твори або записи використовувалися;
- коли, де та яким способом вони звучали;
- чи охороняються відповідні об'єкти авторським або суміжними правами;
- кому належать права та хто уповноважений їх захищати;
- чи мав готель належну правову підставу для використання музики.

Наприклад: *під час перевірки в лобі готелю зафіксували інструментальну композицію. Адміністрація пояснила, що це музика, створена спеціально на замовлення закладу.*

У такому випадку необхідно дослідити документи, які підтверджують створення композиції, належність майнових прав та умови використання запису.

- ***Інша ситуація*** *– готель використовує музику з ліцензованої бібліотеки. Тоді значення матимуть умови ліцензії та підтвердження її отримання.*

> ***Наприклад,*** *ГО УААСП має право відповідно до законодавства та договорів з правовласниками здійснювати моніторинг використання музичних творів, права на які передані їй в управління, та може фіксувати факти їх використання без належного дозволу.*

Зокрема, факт використання музики може фіксуватися представниками організації шляхом відеозапису, складання відповідного акта із зазначенням дати, часу, місця та обставин використання музики.

Після фіксації перевіряється, чи належать зафіксовані твори до репертуару ГО УААСП, чи передані відповідні майнові права в управління організації та чи укладено з готелем необхідний договір.

> ***Наприклад,*** *представник ГО УААСП відвідує ресторан готелю та фіксує публічне виконання популярних музичних творів. Після цього організація ідентифікує композиції та перевіряє наявність прав на їх управління.*

- ***Якщо встановлено використання творів без належного дозволу, ГО УААСП має право направити готелю претензію з вимогою припинити неправомірне використання музики та врегулювати питання дотримання авторських прав, зокрема шляхом укладення відповідного договору та виплати належної винагороди.***

- ***Якщо порушення не усувається та спір не врегульовано, ГО УААСП має право в межах наданих їй повноважень і доручень правовласників звертатися за судовим захистом відповідних майнових авторських прав, зокрема з вимогами про припинення порушення та застосування передбачених законом способів захисту.***

Важливо: *фіксація факту звучання музики є одним із доказів. Для обґрунтування порушення також необхідно підтвердити належність прав, повноваження ГО УААСП на управління відповідними творами та відсутність правової підстави для їх використання.*

Практична рекомендація:
щоб уникнути претензій та судових спорів, готелю доцільно завчасно врегулювати використання музики та укласти відповідний договір із ГО УААСП щодо творів її репертуару.

Зберігайте договори, ліцензії, документи про оплату винагороди, відомості про музичні сервіси та інші підтвердження правомірного використання музики.

Правова підстава:

- *стаття 55 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 73–79 Господарського процесуального кодексу України щодо доказів і доказування.*

Чи може організація колективного управління вимагати від готелю виплати винагороди за минулі періоди?

Так. Організація колективного управління має право здійснювати моніторинг правомірності використання об'єктів авторського права та суміжних прав у межах зареєстрованих сфер управління та щодо об'єктів, майнові права на які передані їй в управління.

Відповідно до пункту 6 частини першої статті 12 Закону України **«Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав»** ОКУ здійснюють моніторинг правомірності використання таких об'єктів.

ГО УААСП уповноважена авторами та іншими правовласниками на здійснення захисту переданих їй в управління майнових прав, у тому числі в судовому порядку. Аналогічні повноваження щодо іноземних правовласників ГО УААСП реалізує на підставі договорів із іноземними організаціями колективного управління.

Таким чином, **ГО УААСП** має право виявляти факти використання музичних творів без належного дозволу, фіксувати такі факти, звертатися до користувачів із вимогами щодо врегулювання використання музики та захищати права правовласників у судовому порядку.

Відсутність безпосереднього договору між готелем та ГО УААСП не позбавляє організацію права захищати права авторів та інших правовласників, яких вона представляє.

Правова підстава:

- *пункт 6 частини першої статті 12 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав»;*
- *стаття 55 Закону України «Про авторське право і суміжні права».*

Хто може нести відповідальність за неправомірне використання музики під час заходу в готелі?

Відповідальність за неправомірне використання музики несе особа, яка здійснює таке використання.

Залежно від обставин це може бути:

- Власник або орендар закладу – якщо самостійно забезпечує відтворення музики для відвідувачів у приміщенні готелю, ресторані чи іншому закладі.
- Організатор заходу – якщо організовує концерт, вечірку, корпоратив або інший захід із використанням музики.
- Власник бізнесу (суб'єкт господарювання) – якщо самостійно здійснює використання музики у своєму приміщенні.

Важливо: *відповідальність визначається з урахуванням того, хто фактично здійснює використання музики та забезпечує її публічне виконання або сповіщення.*

Правова підстава:

- *статті 12, 55 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 16, 426, 511, 626, 629 Цивільного кодексу України.*

Що робити готелю, щоб уникнути претензій щодо неправомірного використання музики?

Насамперед важливо ДО початку використання твору отримати всі необхідні дозволи та не допускати неправомірного використання музичних творів та порушення авторських прав.

Верховний Суд у постанові від 26.09.2019 у справі № 910/6793/18 зазначив, що в разі встановлення факту використання відповідачем музичного твору саме відповідач має довести правомірність такого використання.

Тому готелю важливо заздалегідь врегулювати права на музику, яка використовується в його приміщеннях.

Найпростіший спосіб – укласти договір із ГО УААСП, яка уповноважена авторами та іноземними організаціями колективного управління управляти відповідними майновими правами та надавати дозволи на використання музичних творів.

Це дозволяє готелю правомірно використовувати музичний репертуар, права на який передані ГО УААСП в управління, та бути впевненим у належному врегулюванні авторських прав.

Правова підстава:

- *Закон України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав»;*
- *постанова Верховного Суду від 26.09.2019 у справі № 910/6793/18.*

Щодо претензії необхідно встановити зміст вимоги, перевірити повноваження заявника та з'ясувати фактичні обставини використання музики.

Претензія може надходити від правовласника, його представника або організації колективного управління.

У листі можуть міститися вимоги про припинення використання музики, укладення договору, виплату винагороди, відшкодування збитків або сплату компенсації.

Наприклад, *готель отримав лист із повідомленням про неправомірне використання музичних творів у ресторані та вимогою сплатити визначену суму.*

У такій ситуації доцільно діяти послідовно.

- ***Перший крок*** *– з'ясувати, хто звернувся. Необхідно встановити правовий статус заявника та його повноваження діяти щодо відповідних прав.*
- ***Другий крок*** *– визначити предмет претензії. Чи йдеться про музичні твори, фонограми, виконання або інші об'єкти?*
- ***Третій крок*** *– перевірити фактичні обставини. Де саме, коли та яким способом використовувалася музика?*
- ***Четвертий крок*** *– проаналізувати документи готелю. Це можуть бути договори з ОКУ, ліцензії музичних сервісів, договори з композиторами, музикантами або організаторами заходів.*

- ***П'ятий крок*** *– перевірити правову підставу та розрахунок заявленої суми. Необхідно розрізняти винагороду за використання музики та вимоги, пов'язані з відповідальністю за порушення прав.*

- ***Шостий крок*** *– підготувати обґрунтовану відповідь. Якщо вимога підтверджується, необхідно визначити правомірний спосіб урегулювання ситуації. Якщо існують заперечення, їх варто викласти з посиланням на документи та норми законодавства.*

Важливо: *не варто ігнорувати претензію та відповідати змістовно та з посиланням на відповідні наявні документи.*

Якщо є підстави вважати, що певне використання музики може бути неправомірним, доцільно оперативно припинити використання та вирішити питання претензії у досудовому порядку.

Практична рекомендація:
визначіть відповідального працівника, який збиратиме документи, координуватиме перевірку претензій і забезпечить своєчасну відповідь.

Правова підстава:

- *стаття 55 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 15, 16, 432 Цивільного кодексу України.*

Чи звільняє готель від відповідальності незнання правил використання музики?

Незнання законодавства саме по собі не є підставою для вільного використання охоронюваних музичних творів, виконань і фонограм та звільнення від відповідальності.

Проте відповідальність та її обсяг визначаються з урахуванням конкретних обставин і відповідних норм права. **Готель може використовувати музику протягом тривалого часу**, не усвідомлюючи, що для цього необхідно врегулювати окремі права.

Наприклад, *адміністрація вважає, що достатньо оформити платну підписку на музичний сервіс, придбати аудіофайли або оплатити послуги діджея.*

Проте такі дії не забезпечують правомірність публічного використання музики.

- ***Інша ситуація*** *– готель уклав договір із постачальником музичного контенту, який запевнив, що всі необхідні права врегульовані.*

Якщо згодом виникне спір, значення матимуть умови договору, фактичний обсяг наданих прав, дії сторін та інші обставини.

Важливо: *добросовісність готелю та вжиті ним заходи для перевірки прав можуть мати значення для оцінки конкретної ситуації, але не замінюють необхідної правової підстави використання музики.*

Практична рекомендація:
найкращий спосіб зменшити правові ризики – не чекати претензій, а заздалегідь перевірити всі способи використання музики, визначити відповідальних осіб та забезпечити належне документальне оформлення прав.

Правова підстава:

- *статті 12, 55 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 16, 426, 432 Цивільного кодексу України.*

11. ЯК ГОТЕЛЮ ПЕРЕВІРИТИ ПРАВОМІРНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКИ?

З чого готелю розпочати перевірку правомірності використання музики?

Насамперед необхідно визначити всі способи використання музики в готелі: де вона звучить, звідки надходить, хто організовує її використання та які права вже врегульовані.

У великому готелі музика може використовуватися одночасно в декількох приміщеннях, причому різними способами.

Наприклад, *у лобі звучить інструментальна музика через акустичну систему, у ресторані працює діджей, у SPA використовують окрему музичну бібліотеку.*

Крім того, маркетингова команда готелю регулярно створює рекламні відеоролики з музичним супроводом.

На перший погляд, усі ці ситуації стосуються використання музики. Проте для кожної з них можуть застосовуватися різні правові механізми. Тому першим кроком має стати перевірка способів використання музики.

Для цього необхідно встановити:

- ☑ у яких приміщеннях готелю звучить музика;
- ☑ чи використовується живе виконання, музичні записи, радіо або телебачення;
- ☑ звідки надходить музика та хто обирає репертуар;

- чи організовують музичний супровід незалежні оператори;
- чи використовується централізована система озвучення;
- чи використовується музика в рекламі та соціальних мережах;
- які договори, ліцензії та інші документи вже має готель.

Наприклад: *адміністрація переконана, що музика використовується лише в ресторані. Під час перевірки з'ясовується, що в лобі працює окрема акустична система, у SPA звучать композиції з особистої підписки адміністратора, а на терасі щовихідних виступають музиканти.*

У такому випадку фактичне використання музики може бути ширшим, ніж передбачено наявними договорами.

Важливо: *інвентаризація не означає, що кожне приміщення обов'язково потребує окремого договору. Її мета – встановити реальні способи використання музики та перевірити, чи охоплюються вони наявними правовими підставами.*

Практична рекомендація:

складіть єдиний перелік музичних зон готелю та оновлюйте його після відкриття нових приміщень, зміни системи озвучення або запровадження нових послуг.

Правова підстава:

- *стаття 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *стаття 426 Цивільного кодексу України.*

Як готелю перевірити, чи охоплюють наявні ліцензійні договори всі пособи використання музики?

Необхідно проаналізувати обсяг фактичного використання музики з обсягом прав, передбачених договорами, ліцензіями та іншими документами.

Наявність договору сама по собі не гарантує, що всі способи використання музики в готелі врегульовані.

> ***Наприклад,*** *готель уклав ліцензійний договір щодо публічного виконання музичних творів у ресторані. Згодом адміністрація встановила акустичні системи в лобі, SPA та зоні басейну.*

У такому випадку необхідно перевірити, чи охоплює договір нові приміщення та чи впливають зміни на розрахунок винагороди.

- ***Інший приклад*** *– готель замовив композитору створення мелодії та використовує її як фонову музику. Пізніше цю композицію включили до рекламного ролика.*

Якщо договір із композитором не передбачає відповідного способу використання у рекламі, необхідно окремо оцінити права на включення музики до рекламного ролика та його поширення.

Під час перевірки договорів важливо звернути увагу на чотири основні питання.

- **Які права врегульовані? Авторські права на музичні твори, суміжні права на виконання та фонограми чи лише окремі з них?**

- **Які способи використання дозволені? Публічне виконання, відтворення, використання у відео, поширення в інтернеті або інші способи?**

- **На які приміщення та об'єкти поширюється договір?**
- **Чи відповідають зазначені відомості фактичній діяльності готелю?**
- **Які умови та обмеження встановлені? Строк, територія, порядок оплати, вимоги щодо повідомлення про зміни та інші положення.**

Важливо: *один договір може охоплювати декілька способів використання музики, але лише в межах прав, які відповідна сторона уповноважена надавати.*

Практична рекомендація:

підготуйте таблицю відповідності між фактичними способами використання музики та документами, які підтверджують правомірність кожного з них.

Правова підстава:

- *статті 12, 48–49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 626, 628, 629 Цивільного кодексу України.*

Які документи готелю варто зберігати для підтвердження правомірного використання музики?

Готелю доцільно зберігати документи, які підтверджують джерело музики, належність або надання прав, умови використання та виконання відповідних зобов'язань.

Перелік документів залежить від того, як саме готель використовує музику.

> ***Наприклад,*** *для музичного супроводу у ресторані значення можуть мати договори з організаціями колективного управління та документи щодо виплати винагороди.*

Якщо готель використовує спеціалізований музичний сервіс, необхідно зберігати договір із постачальником і підтвердження обсягу наданих прав.

Якщо музику створено на замовлення, важливими будуть договори з композиторами, виконавцями та виробниками фонограм, а також документи щодо передання (відчуження) або ліцензування прав.

Доцільно сформувати окремий комплект документів, до якого можуть входити:

- договори з організаціями колективного управління;
- документи про виплату винагороди (авторської та справедливої);
- договори з постачальниками музичних сервісів;
- ліцензії на використання музичних творів і записів;
- договори із композиторами, музикантами та студіями звукозапису;
- документи щодо створення музики на замовлення;
- умови використання музики зі спеціалізованих бібліотек;
- документи щодо використання музики, створеної за допомогою штучного інтелекту;
- договори з організаторами заходів, якщо вони передбачають обов'язки щодо музичного супроводу.

Наприклад: *готель використовує в SPA інструментальну музику, придбану через спеціалізовану бібліотеку.*

У такому випадку бажано зберегти не лише платіжний документ, а й текст ліцензії, який підтверджує дозволені способи використання.

Важливо: *сам факт оплати музики або послуг постачальника не завжди підтверджує наявність прав на публічне виконання. Значення має зміст договору або ліцензії.*

Практична рекомендація:
створіть електронний архів документів щодо використання музики та визначте відповідального за його ведення.

Правова підстава:

- *статті 12, 48–49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 426, 626, 629 Цивільного кодексу України.*

Хто в готелі повинен відповідати за правомірність використання музики?

Готелю доцільно визначити відповідального працівника або підрозділ, який координуватиме питання використання музики, перевірки договорів та зберігання документів. У діяльності готелю музика може використовуватися різними підрозділами.

Адміністрація відповідає за музичний супровід лобі, ресторан формує власні плейлисти, SPA використовує окремі записи, відділ маркетингу створює рекламні ролики, а менеджери з організації заходів залучають музикантів і діджеїв.

Якщо кожен підрозділ самостійно вирішує питання використання музики, виникає ризик, що окремі способи використання залишаться поза увагою.

Наприклад, *маркетингова команда придбала композицію для рекламного ролика, але не перевірила, чи дозволяє ліцензія платне просування відео.*

Або менеджер SPA оформив особисту підписку на музичний сервіс, не з'ясувавши, чи можна використовувати її для обслуговування гостей.
Щоб уникнути таких ситуацій, готелю доцільно встановити внутрішній порядок погодження використання музики.

Зокрема, відповідальний працівник може координувати перевірку джерел музики, договорів і ліцензій, контролювати строки їх дії та забезпечувати актуальність інформації про музичні зони.

Важливо: *призначення відповідального працівника є організаційним заходом. Воно не означає автоматичного перенесення на нього всієї юридичної відповідальності за діяльність готелю.*

Практична рекомендація:
включіть питання використання музики до внутрішніх процедур погодження рекламних матеріалів, організації заходів і закупівлі музичних сервісів.

Правова підстава:

- *загальні положення Цивільного кодексу України про здійснення майнових прав інтелектуальної власності та виконання зобов'язань.*

Як часто готелю потрібно перевіряти договори та умови використання музики?

Перевірку доцільно проводити регулярно, а також щоразу, коли змінюються способи використання музики, характеристики готелю або умови відповідних договорів.

Законодавство не встановлює універсального періоду, протягом якого кожен готель зобов'язаний проводити повну внутрішню перевірку використання музики.

Однак регулярний контроль допомагає своєчасно виявляти зміни, які можуть впливати на обсяг необхідних прав.

Наприклад, *готель відкрив нову терасу, де почала звучати музика через акустичну систему.*

У такому випадку варто перевірити, чи потрібно оновити відомості, передбачені договором, та чи впливає нова зона на розрахунок винагороди.

Інша ситуація *– готель почав використовувати новий музичний сервіс або змінив тарифний план.*

Необхідно з'ясувати, чи залишилися незмінними умови комерційного використання музики.

Також перевірка може бути потрібною після:

- відкриття нових корпусів, ресторанів, SPA або інших приміщень;
- зміни кількості номерів чи площі загальних приміщень;
- встановлення або модернізації системи озвучення;
- початку використання музики в нових рекламних форматах;
- укладення договорів із новими організаторами заходів;
- зміни умов музичних сервісів або ліцензій;
- закінчення строку дії договорів.

Практична рекомендація:
доцільно проводити планову перевірку щонайменше раз на рік, а позапланову – після суттєвих змін у діяльності готелю. Це рекомендація з управління ризиками, а не встановлена законом універсальна періодичність.

Правова підстава:

- *статті 12, 48–49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *статті 626, 629 Цивільного кодексу України.*

Як готелю самостійно перевірити, чи всі питання використання музики врегульовані?

Для первинної перевірки доцільно провести внутрішній аудит використання музики за основними напрямами діяльності готелю.

Такий аудит допоможе визначити, які способи використання музики вже мають належне правове оформлення, а які потребують додаткової перевірки.

Найпростіший спосіб комплексно врегулювати питання використання музичних творів – укласти договір із ГО «УААСП». Організація представляє інтереси українських та іноземних авторів у межах переданих їй повноважень, надає дозволи на використання відповідного музичного репертуару, здійснює моніторинг використання творів та забезпечує збір і розподіл авторської винагороди.

Наявність договору з ГО «УААСП» дозволяє готелю отримати належне правове врегулювання використання музичних творів у межах репертуару та повноважень організації, не звертаючись окремо до кожного автора.

Нижче наведено практичний перелік запитань, який можна використовувати для внутрішнього контролю.

Самоперевірка готелю

- ☑ визначено всі приміщення та зони, де звучить музика;
- ☑ встановлено джерела музики та способи її використання;
- ☑ перевірено авторські права на музичні твори;
- ☑ перевірено суміжні права на виконання та фонограми;
- ☑ перевірено договори з організаціями колективного управління та їхні повноваження;
- ☑ звірено характеристики готелю з показниками, використаними для розрахунку винагороди;
- ☑ перевірнео умови комерційного використання музичних сервісів;
- ☑ визначено обов'язки готелю й незалежних операторів щодо музичного супроводу;
- ☑ перевірено права на музику, яка використовується в рекламі та соціальних мережах;
- ☑ оформлено права на музику, створену на замовлення або за допомогою ШІ;
- ☑ зібрано договори, ліцензії та інші підтвердні документи;
- ☑ призначено відповідального за контроль використання музики.

Як оцінити результати перевірки?

Якщо всі питання мають документально підтверджені відповіді, готель сформував основу для системного управління використанням музики.

Якщо окремі питання залишилися відкритими, необхідно визначити, які саме права, договори або відомості потребують додаткової перевірки.

Наприклад, готель може мати належним чином оформлені договори щодо музичного супроводу ресторану, але не перевірити умови використання музики в рекламних роликах.

Або готель використовує власну музику, створену на замовлення, але не має документів, які підтверджують права на виконання та фонограми.

Важливо: *позитивний результат внутрішньої перевірки не є гарантією відсутності будь-яких правових ризиків. Проте він дозволяє систематизувати інформацію, виявити прогалини та своєчасно їх усунути.*

Практична рекомендація:
за результатами перевірки сформуйте короткий план дій із зазначенням проблемних питань, відповідальних працівників і строків їх вирішення.

Правова підстава:

- *Закон України «Про авторське право і суміжні права»;*
- *Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав»;*
- *Цивільний кодекс України.*

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

Чекліст має інформаційно-роз'яснювальний характер і призначений для ознайомлення з основними правовими аспектами використання музичних творів, виконань, фонограм та інших об'єктів авторського права і суміжних прав у діяльності готелів та інших закладів розміщення. Матеріали підготовлено з урахуванням законодавства України та практичних ситуацій, характерних для готельного бізнесу станом на 16 жовтня 2026 року.

Наведені відповіді, приклади й рекомендації мають узагальнений характер та не можуть враховувати всі обставини конкретного випадку.

Правомірність використання музики залежить, зокрема, від виду об'єкта інтелектуальної власності, способу його використання, належності майнових прав, змісту укладених договорів і застосовних положень законодавства.

Інформація щодо організацій колективного управління, їхніх повноважень, тарифів і порядку виплати винагороди потребує перевірки з урахуванням актуального правового регулювання та умов, чинних на момент відповідного використання музики.

Згадки про музичні сервіси, цифрові платформи та інші інструменти наведено виключно для пояснення практичних ситуацій. Умови їх використання можуть змінюватися, тому перед використанням музики необхідно перевіряти актуальні ліцензійні положення відповідного сервісу.

Чекліст не є індивідуальною юридичною консультацією, офіційним тлумаченням законодавства або документом, що підтверджує наявність прав на використання конкретних музичних творів, виконань чи фонограм.

2026 Чекліст

У разі виникнення спірних питань, отримання претензій або необхідності врегулювання прав на конкретні об'єкти рекомендовано провести окремий правовий аналіз відповідної ситуації.

Чекліст підготовлено в межах спільної інформаційно-просвітницької роботи Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) та Громадської організації «Українська агенція з авторських та суміжних прав» (ГО УААСП).

Спільне видання покликане поєднати правові роз'яснення з практичними рекомендаціями для готельного бізнесу та сприяти формуванню культури правомірного використання музики.

Інформаційні ресурси:
УКРНОІВІ – https://nipo.gov.ua/
ГО УААСП – https://uacrr.org.ua/

Чекліст присвячено питанням правомірного використання музичних творів, виконань і фонограм у діяльності готелів та інших закладів розміщення. Видання містить відповіді на запитання щодо використання музики в готельних номерах, ресторанах, лобі, SPA та інших приміщеннях; врегулювання авторських і суміжних прав; укладення договорів з організаціями колективного управління; визначення винагороди; організації живих виступів і заходів; використання музичних сервісів, штучного інтелекту та музики в рекламних матеріалах.

Окрему увагу приділено відповідальності за неправомірне використання музики та практичним рекомендаціям щодо внутрішньої перевірки дотримання вимог законодавства. Видання призначене для власників і керівників готелів, адміністраторів, менеджерів ресторанів, SPA та інших готельних підрозділів, організаторів заходів, маркетологів, юристів і всіх, хто відповідає за використання музики у сфері гостинності.

Власенко К., Кулініч О., Спесивцева О. Музика в готелі: як використовувати правомірно: чекліст для готелів, санаторіїв, баз відпочинку та інших закладів розміщення. Київ: УКРНОІВІ; ГО УААСП, 2026, 120 стор.

© УКРНОІВІ, УААСП, 2026 Attribution 4.0 International (CC-BY-4.0) Ліцензія не поширюється на контент у цьому виданні, що не належить УКРНОІВІ. Візуальні елементи: Canva Pro.